

[כא ע"א] תקונא שתיתאה

בראשית קם רבי שמעון (פתח) ואמר לאליהו (נ"א אליהו), אליהו בשבועה עליך במלכות הקדושה שהיא נפלה בגלות, שתקח רשות שלא תזוז מעמנו, שהרי השכינה וחילותיה שומרים אותך. מלאכי השרת שנאמר בהם "הן אראלם צעקו חוצה", לחוץ מהיכלות, אין מי שמקבל את תפילות ישראל. כמה צפורים מצפצפות בתפילות אל אמם, שהם מקננות על הארץ ששומרים אותך, וכלם נקראו צפורים על שם קן צפור, שהיא האם הקדושה שנאמר בה "כי יקרא קן צפור לפניך", ועליה נאמר "גם צפור מצאה בית", וזו ב' מבראשית שנאמר בה "בחכמה יבנה בית", "ודרור קן לה" זו האם העליונה, יובל, שנאמר בה "וקראתם דרור בארץ" בזמן שצפור מצאה בית, שהיא בית המקדש, ונבנתה ונתתקנה, מיד הדרור שהיא שכינה עליונה מצאה (נמצא) קן לה למעלה.

בראשית קם רבי שמעון (פתח) ואמר לאליהו (נ"א אליהו), אליהו בשבועה עליך במלכות הקדושה שהיא נפלה בגלות, שתקח רשות שלא תזוז מעמנו, שהרי השכינה וחילותיה שומרים אותך. מלאכי השרת שנאמר בהם "הן אראלם צעקו חוצה", לחוץ מהיכלות, אין מי שמקבל את תפילות ישראל. כמה צפורים מצפצפות בתפילות אל אמם, שהם מקננות על הארץ ששומרים אותך, וכלם נקראו צפורים על שם קן צפור, שהיא האם הקדושה שנאמר בה "כי יקרא קן צפור לפניך", ועליה נאמר "גם צפור מצאה בית", וזו ב' מבראשית שנאמר בה "בחכמה יבנה בית", "ודרור קן לה" זו האם העליונה, יובל, שנאמר בה "וקראתם דרור בארץ" בזמן שצפור מצאה בית, שהיא בית המקדש, ונבנתה ונתתקנה, מיד הדרור שהיא שכינה עליונה מצאה (נמצא) קן לה למעלה.

תיקון ו

**במלכות קדישא דאיהי כו' - ר"ל, לכך לא תזוז מינן כו', להקימה: דאיהי נפילא כו' - כמ"ש** (עמ"ס ט יא) סכת דוד הנופלת: **טול רשותא - מקב"ה: נטרין לך - על ביאתך, כמ"ש (מלאכי ג כג) הנה אנכי שולח לכם כו': מלאכי השרת - מפרש שאמר לעיל וחילהא מפרש מי הם, ואמר מלאכי השרת כו', כמה צפרין כו': חוצה לבר מהיכלין לא אית כו' - שהתפלה נכנסת להיכלין כידוע<sup>1</sup>: כמה צפרין כו' - ר"ל, ישראל: לגבי אמהן - מלכות: דאינון מקננן על ארעא - ר"ל, דכתיב קן צפור כו' על הארץ, והן ישראל, ואמם של צפרין, מלכות: דאיהי אימא כו' - מלכות: ודא ב' כו' - ר"ל, שהיא נקראת<sup>2</sup> בזמן דהיא אתבני והיא על מקומה בבית המקדש:**

ומיד אשר שתה אפרוחיה אלו ששת בניה, שש ספירות, שהם ששת ימי המעשה, כולם פורחים אליה בכמה חגים וזמנים וימים טובים.

ומיד אשר שתה אפרוחיה (תהלים פד ד) אלין שית בנין דילה שית ספירן דאינון ששת ימי המעשה כלהו פרחין לגבה בכמה חגין וזמנין ויומין טובין:

**דאינון ששת ימי המעשה - ר"ל, דבששת ימי המעשה הן סגורין, ובחגין וזמנין מתפתחין כמ"ש לקמן (לג ע"ב). והן נקראין ששת ימי המעשה, והן כל המועדים, שבת ושלושה חגים ור"ה ויוה"כ, כמ"ש בז"ח (דף כד כז ע"ב), וז"ש חגין וזמנין וי"ט. ואמר כולהו פרחין לגבה, שאז אתוסף בהו עדונין ותפנוקין, כמ"ש בז"ח שם, והכל ע"י הקרבנות המוספים כמ"ש שם. וזהו אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיך כו', וז"ש כאן כולהו פרחין כו':**

- מאיר התיקון -

<sup>1</sup> כוונתו לכל ההיכלות המנויים בזהר בראשית ופקודי.

<sup>2</sup> צ"ל נקראת בית (לש"ו).

<sup>3</sup> ע"י מלאים אות א.

ואפרוחים שהם ישראל למטה, כולם פורחים עמה בגלות, ובזמן שהם ביצים, שאין להם כנפים במצוות עשה לפרוח, נאמר בה "לא תקח האם על הבנים". אם כך מה זה "כי יקרא קן", אלא בזמן שאין לה לשכינה מקום לשרות שם בקביעות, היא הולכת במקרה, וזהו (ברכות ז ע"ב) כל הקובע מקום לתפלתו וכו', כמו שנשמות עושות, כך שורה עמהם שכינה, הנשמה שהיא קבועה בתפלה או בתורה היא מקום קבוע לשרות בו שכינה. אבל נשמה שאין לה קביעות בתפלה או בתורה, אלא אם מזדמנת לה במקרה כך היא שורה עליה במקרה, וזהו "כי יקרא קן צפור לפניך וכו'".

ואפרוחים דאינון ישראל לתתא כלהו פרחין עמה בגלותא ובזמנא דאינון ביצים דלית לון גרפיין בפקודין דעשה לפרחא אתמר בה (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים אי הכי מאי כי יקרא קן (שם) אלא בזמנא דלית לה לשכינתא אתר לשריא תמן בקביעו איחי אזלת במקרה ודא איחו כל הקובע מקום לתפלתו וכו' כמה דנשמתיין עבדיין הכי שריא שכינתא [זו ע"א] עמהון נשמתא דאיחי קבועה בצלותא או באורייתא איחי אתר קבוע לשריא בה שכינתא<sup>5</sup> אבל נשמתא דלית לה קביעו בצלותא או באורייתא אלא אי אודמנת לה במקרה הכי איחי שריא עלה במקרה ודא איחו כי יקרא קן צפור לפניך וכו' (שם):

**ואפרוחין דאינון ישראל כו' - חוזר לענין ראשון לפרש הפסוק כי יקרא כו', שאמר דקן צפור איחי מלכות, וצפרים שלה הן ישראל, ומפרש כאן מ"ש אפרוחים או ביצים: אתמר בה לא כו' - ר"ל, לא שריא עליהון: א"ה מאי כי יקרא - ר"ל, מאחר דקאי על השכינה: אלא בזמנא כו' - ר"ל, אז שלח תשלח: דל"ל לשכינתא אתר - ר"ל, נשמתא בקביעות: הקובע מקום לתפלתו - ר"ל, שקובע הנשמה שלו לשכינה שנקראת תפלה (עי' זהר ח"א כד ע"א), ולכך אויביו נופלין תחתיו שהן היצה"ר וחיילותיו, כמ"ש לעיל (י ע"ב), שאז והזר הקרב יומת (במדבר א נא):**

דודאי נשמתא איחי קן צפור וגופא קן דנשמתא וכן נשמתין דאינון עולימן דילה דאתקריאו (תהלים מה טו) בתולות אחריה רעותיה יתבין בגופין דאינון קן דלהון בארח מקרה בזמנא דלאו אינון קבועין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ודא איחו כי יקרא קן צפור לפניך (דברים כב ו):

שודאי נשמה היא קן צפור והגוף הקן של הנשמה, וכן הנשמות שהן נערים שנקראו "בתולות אחריה רעותיה" יושבים בגופות שהם קן שלהם, בדרך מקרה, בזמן שאינם קבועים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, וזהו "כי יקרא קן צפור לפניך".

**דודאי נשמתא איחי קן צפור וגופא כו' - ור"ל, דשכינה אתקריא צפור, והוה ליה למימר כי יקרא צפור, ואמר דנשמתא היא קן צפור, שהיא ג"כ במקרה כמו שמפרש והולך: וכן נשמתין כו' דאתקריאו בתולות אחריה כו' - ר"ל, שהולכין אחריה, ולכך יתבין בגופא כו': בזמנא דלאו אינון כו' - ר"ל, דכי יקרא קאי גם' הגוף ונשמה בזמנא דגופא לאו קבוע בבכ"נ כו', וז"ש לעיל דגופא קן לנשמתא: ודא איחו כו' לפניך - קא דייק מלת "לפניך":**

ועוד קן צפור לעילא איחו כורסיא וקן דילה לתתא מטטרוין ועליה אתמר (שמות לד ז) ונקח לא ינקה דתמן קן ואיחו קנא ונוקם בזמנא דלא אשכחתי קינא לשריא בדרך דא דאתמר בה (יהושע ה ד) מתו במדבר בדרך בצאתם ממצרים ועוד בדרך דא קבורת רחל דאיחי בפרשת

ועוד קן צפור למעלה הוא כסא, והקן שלה למטה הוא מטטרוין, ועליו נאמר "ונקה לא ינקה", ששם קן, והוא קנא ונוקם, בזמן שלא נמצא קן לשרות בדרך זה שנאמר בה "מתו במדבר בדרך בצאתם ממצרים", ועוד "בדרך" זו קבורת רחל, שהיא בפרשת דרכים, ועליה נאמר "מי יתנני במדבר מלון אורחים", והם שני משיחים, שמשם עוברים

– מאיר התיקון –

<sup>4</sup> ברכות דף ו ע"ב, כל הקובע מקום לתפלתו אלהי אברהם בעזרו, ועי"ש ז ע"ב כל הקובע מקום לתפלתו אויביו נופלים תחתיו.

<sup>5</sup> עי' זהר ח"א סו ע"ב ת"ח רזא דמלה.

<sup>6</sup> על (נוסף בלש"ו).

כשבאים לגאול את ישראל.

אורחין ועלה אתמר (ירמיה ט א) מי יתנני במדבר  
מלון אורחים ואינון תרין משיחין דמתמן קא  
עברין כד אתאן למפרק לישראל<sup>7</sup>:

**ועוד קן צפור כו' - ר"ל**, כמו למטה, הנשמה קן לשכינה וגוף לנשמה, כן לעילא {כב ע"ד} כרסייא לשכינה, ומט"ט לכסא. וז"ש קן צפור לעילא כרסיא, לפי שרוצה לומר אצל מט"ט לתתא, והכסא דוגמת הנשמה שבאה משם: וקן דילה - ר"ל, של הכסא הוא מט"ט, שהוא דוגמת הגוף לנשמה, כן הוא גוף לכסא, וכמו אם אין שכינה שורה בנשמה, אין הנשמה שורה בגוף, כן אם אין שכינה שורה בכסא אז אין כסא שורה בו, וע"י הכסא שורה בו השכינה במט"ט, כמו ע"י הנשמה שורה השכינה בגוף, ולכן נקרא מט"ט גוף דשכינתא כמ"ש לעיל בהקדמה (טו ע"א):  
**ועליה אתמר - ר"ל**, על מט"ט: ונקא לא ינקה - דכתיב (שמות כג כא) כי לא ישא לפשעכם: דתמן קן - ר"ל, במלת ונקא ינקה, אותיות קן בהם, ומביא ראיה שהוא נקרא קן: ואיהו קנא ונוקם - כנ"ל כי לא ישא כו', ור"ל במלת קנא ונוקם ג"כ אותיות קן: בזמנא דלא אשכחת - ר"ל, השכינה, כנ"ל דכתיב, כי יקרא במקרה, והענין כמ"ש בווהר (זו"ח לט ע"ד)<sup>8</sup> דמט"ט אתבני בשמא קדישא ע"י מעשה הצדיקים, וזה בזמנא כו', וקן צפור דקרא נתפרש בכ' פנים למעלה ולמטה, למעלה בכסא, ולמטה במטטרוין, וז"ש לעילא כו', לתתא מט"ט: בדרך דא כו' - ר"ל, שמלכות נקראת דרך כמ"ש (יהושע ה ד) מתו במדבר בדרך, ר"ל שע"י הדרך מתו, שהוציאו דבת הארץ מלכות. וכן קבורת רחל בדרך כמו שמפרש והולך. ור"ל בזמן שאין הצדיקים בדור, ואין מוצאה מקום לנוח, אז היא שורה על הצדיקים ישני עפר, וז"ש מתו במדבר בדרך, ר"ל ששם שורה: ועוד בדרך כו' - ר"ל, ששם עיקר שרייתה כידוע<sup>9</sup>: דאיהי בפרשת אורחין כו' - ר"ל, בדרך, ור"ל שלכך נאמר מלון אורחים כמו שמפרש והולך, ועלה אתמר כו': מי יתנני כו' - ר"ל, שתשרה שם ולא על ישראל מחמת עונותיהם שנסתלקה מהם, כמ"ש (בראשית ל כה) ואלכה אל מקומי כו': מלון אורחים - לפי פשוטו ר"ל בגלות, שהוא מלון, אבל מפרש לקמן שהאורחים לגנים שם, וז"ש ואינון ב' משיחים כו':

בכל עין דא איהו עין החיים דאתמר ביה עין חיים היא למחזיקים בה (משלי ג יח) ועליה אתמר כי האדם עין השדה (דברים כ יט) ועוד בכל עין דא צדיק דאיהו עין פרי עשה פרי למינו (בראשית א יא) ודא יום השבת דתמן זוונא דשכינתא עם קודשא בריך הוא ותמן אית לה (ג"א ליה) נייחא ועליה אתמר (תהלים א ג) והיה כעין שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו דא עתו דצדיק דאיהו ליל שבת דצדיק מניה פרחין נשמתין<sup>10</sup> חרתין בישראל ערב שבת (כג ע"א) דאתקריאו פנים חדשות:

"בכל עין" זהו עין החיים, שנאמר בו "עין חיים היא למחזיקים בה", ועליה נאמר "כי האדם עין השדה". ועוד "בכל עין" זה צדיק, שהוא "עץ פרי עושה פרי למינו", וזה יום השבת, ששם זוגה של השכינה עם הקדוש ברוך הוא, ושם יש לה (לו) נחת, ועליו נאמר "והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעיתו", זה עיתו של צדיק שהוא ליל שבת, שמהצדיק פורחות נשמות חדשות בישראל ערב שבת שנקראו פנים חדשות.

- מאיר התיקון -

<sup>7</sup> מיצר הרע וחילוי (גליון).

<sup>8</sup> ז"ל: ומטטרוין רב ממנא קאים בקיומא דההוא שמא קדישא ונטיל לכל משריין ברזא דילה לד' פניו בד' דיוקנין גו ד' סטרין דעלמא ואיהו כליל שמא דאקרי שדי וכלהו קראן שמא דא גבי שמא עילאה קדישא.

תרגום: ומט"ט הממונה הגדול עומד בקיום שם הקדוש ההוא, ונושא את כל המחנות בסוד שלו, לארבע פניו, בד' צורות, תוך ד' רוחות העולם, והוא כולל את השם הנקרא שד"י, וכולם קוראים את שם הזה, אצל שם העליון הקדוש.

<sup>9</sup> לא מצאתי, ועי' כללים ח"א טז ע"ב שמביא את דברי רבינו כאן ואינו מציין מקור קדום יותר.

<sup>10</sup> עי' לקמן דברי רבינו מט סע"א ששורשו הוא בבניה.

**דא איהו עץ החיים - ר"ל, עמודא דאמצעיתא, ור"ל בזמן שמוצאה ת"ח למטה, אז לה נייחא בעץ החיים: ועליה אתמר כי כו' - כמ"ש בזוהר (ח"ג לג ע"ב, ורעא ע"ב) בזמן שהאדם הוא עץ השדה שהוא ת"ח ממנו תאכל כו', וכן בעמודא דאמצעיתא שנקרא אדם הוא עץ השדה דלעילא: על פלגי מים - הן מ"ד מ"נ כמ"ש<sup>11</sup>: דא עתו דצדיק - ר"ל, מלכות נקרא עת כידוע (זהר וירא קט"ז ע"ב, מקץ קצ"ח ע"א, ופ' תרומה קנ"ה ע"ב), והיא עת של צדיק, שיש כמה עתים כידוע<sup>12</sup>: דאיהי ליל שבת - ר"ל, מלכות, ואז הוא זיווגא דשכינתא, וזהו עתו כו': דצדיק מיניה כו' - ר"ל, לכך נאמר פריו יתן כו': { כג ע"א } דאתקריאו פנים חדשות - כמ"ש (ראשונים על כתובות ח ע"א<sup>13</sup>) שבת הוא פנים חדשות אצל ז' ברכות לחתן, ור"ל זהו פריו יתן כו', שבכל פעם פרחין מיניה נשמתין חדתינן כו':**

אפרוחים אליו תלמידי חכמים, שבגללם שורה שכינה על ישראל. "או ביצים", אלו הם תינוקות של בית רבן, שבגללם שורה שכינה על ישראל, ואלו הם בעלי מקרא. ובזמן שהם עוסקים בתורה או במצוה, שהם הקדוש ברוך הוא ושכינתו, וגורמים לחבר אותם יחד, יורשים משם נשמות ונקראים בנים של הקדוש ברוך הוא, משום שבעלי מקרא ובעלי משנה הם מהכנפים שלה, ולכן "והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים", היא רובצת עליהם בארבע הכנפים שלה שנאמר בהם "וארבע כנפים", יונקים (ילדים) פנים קטנות, והם ארבע פנים לכל אחד ואחד, ובהם האם רובצת עליהם, ולפעמים היא עליהם, ולפעמים מסתלקת מהם. אבל בנים מעי לו בנים של אהבה שרחמו מעיים עליהם, שהם בעלי קבלה, נאמר בהם "לא תקח האם על הבנים", שהאם לא זזה מהם לעולם.

אפרוחים כו' - הולך ומפרש הקרא: דבגינהון שריא כו' - ר"ל, לכך כתיב והאם רובצת כו': ואילין אינון כו' - ר"ל, ביצים וכן הם תינוקות, שגם הם מארי מקרא כידוע (לעיל ב ע"א): ובזמנא דאינון כו' - ר"ל, מה שהתחיל הקרא באפרוחים וביצים ואמר לא תקח כו' הבנים, ואמר בזמנא כו' ירתין נשמתין ועוסקין בקבלה, ואז נקראו בנים<sup>16</sup>, ואז לא תקח כמו שמפרש והולך: ינוקין

אפרוחים אליו תלמידי חכמים, שבגללם שורה שכינה על ישראל או ביצים אליו תינוקות של בית רבן דבגינהון שריא שכינתא על ישראל ואליו אינון מארי מקרא ובזמנא דאינון עסקין באורייתא (או במצוה)<sup>14</sup> דאינון קודשא בריך הוא ושכינתא וגרמי להברא לון כהדא ירתין מתמן נשמתין ואתקריאו בנים<sup>15</sup> דקודשא בריך הוא בגין דמארי מקרא ומארי משנה אינון גרפין דילה ובגין דא והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים (דברים כב ו) איהי רביעא עליהו בארבע גרפין דילה דאתמר בהון (יחזקאל א ו) וארבע כנפים ינוקין אנפי זוטרי ואינון ארבע אנפין לכל חד וחד ובהון אימא רביעא עליהו וזמנין איהי עליהו וזמנין אסתלקת אבל בגין דאינון מן מעוי דאתמר בהון (ירמיהו לא יט) המו מעי לו בגין דרחימו דחמו מיעהא עליהו דאינון מארי קבלה אתמר בהון (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים דאימא לא זזה מנייהו לעולם:

אפרוחים כו' - הולך ומפרש הקרא: דבגינהון שריא כו' - ר"ל, לכך כתיב והאם רובצת כו': ואילין אינון כו' - ר"ל, ביצים וכן הם תינוקות, שגם הם מארי מקרא כידוע (לעיל ב ע"א): ובזמנא דאינון כו' - ר"ל, מה שהתחיל הקרא באפרוחים וביצים ואמר לא תקח כו' הבנים, ואמר בזמנא כו' ירתין נשמתין ועוסקין בקבלה, ואז נקראו בנים<sup>16</sup>, ואז לא תקח כמו שמפרש והולך: ינוקין

– מאיר התיקון –

<sup>11</sup> דברי רבינו כאן אינם מובנים אם התכוון בר"ת "לעיל" או "לקמן". שכן מ"ג, אם התכוון "לעיל", וכוונתו לדברי התיקון עצמם, יש להקשות שכן המקום היחיד שמדבר ע"ז הוא בדף ה' ע"א, ושם נזכר רק חסדים ולא גבורות (מ"ו). אמנם אם כוונתו "כמ"ש לקמן", הרי שלכאורה מוכרח להיות שאין כוונתו לדברי התיקון אלא לפירושו הוא, ואז בע"כ שהציון הוא לדף כח ע"ג, וצ"ע.

<sup>12</sup> קהלת פרק ג.  
<sup>13</sup> ע"י שעה"ק (מו ע"ב): ובזה תבין סוד שבת שאין בו תפילין. והענין הוא, כי בחול, התפילין הם מבחי' צ' דצלם, כי זו הצ', היא שנכנסה אז בז"א. אמנם בשבת, באו פנים חדשות, שהם אלו המוחין דבחי' ל' דצלם, שהיו תחלה בימי החול למעלה מראש ז"א, בבחי' תפילין שהם או"מ, ועתה בשבת נכנסו אלו המוחין של ל' דצלם בתוך ראשו, ונעשו לו מוחין חדשים אלו בבחי' אור פנימי ממש, ולכן אין תפילין בשבת, כי התפילין דחול נעשו עתה פנימיים בשבת:

<sup>14</sup> וכמ"ש (גכ"ח).

<sup>15</sup> בנים (לש"ו).

<sup>16</sup> ע"י לעיל הערה.

**אנפי זוטרי כו' - ר"ל, ד' אנפין דילה הוא על התינוקות שנק' אנפי זוטרי<sup>17</sup>, שאמרו היינו כרוב כו', וזה ד' אנפין דכרוב והיא נקראת<sup>18</sup> כמ"ש בז"ח (דף עג ת"ח ג ע"ב) ע"ש: ואינן ד' אנפין לכל חד וחד - ר"ל, שלכל חיה וחיה ד' אנפין<sup>19</sup>, ומה שכתוב פני האחד פני הכרוב, באותו פנים ד' אנפין, וז"ש ובהון אימא רביעא כו': דאתמר בהון המו מעי לו - סיפא דקרא, רחם ארחמנו, וז"ש בנין דרחימו כו', ור"ל שהן נקראים בנים שהן ממעים, ולכך המו כו', שיצאו משם, כמו אשה על בניה, ור"ל שהן מאצילות, כמ"ש לעיל ירתין מתמן נשמתין:**

דודאי קודשא בריך הוא איהו אורייתא ושכינתא היא מצוה זכאה מאן דמתעסק בהון לייחדא לון וכן זכור ושמור אינן קודשא בריך הוא ושכינתיה זכאה איהו מאן דמייחד לון ביום שבת דאיהו יסוד ברחימו ודחילו די"ה דאינן אבא ואימא זכור ושמור) אינן לקבל תפלין דרישא (י"י)<sup>20</sup> ותפלין דידיא ה' דבר ונוקבא וזכאה איהו מאן דמייחד לון בקריאת שמע בדחילו ורחימו ובזמנא דישראל משתדלין באורייתא דבכתב ובאורייתא דבעל פה ברחימו ודחילו אתמר בהון (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים ובזמנא דלא משתדלין בהון ברחימו ודחילו אתמר בהון שלח תשלח את האם (שם ז):

שודאי הקדוש ברוך הוא הוא תורה ושכינה היא מצוה, אשרי מי שעוסק בהם ליחד אותם, וכן זכור ושמור הם הקדוש ברוך הוא ושכינתו. אשרי הוא מי שמיחד אותם ביום שבת, שהוא יסוד באהבה ויראה של י"ה, שהם אבא ואמא, (זכור ושמור) הם כנגד תפלין של ראש י', ותפלין של יד ה', זכר ונקבה, ואשרי הוא מי שמיחד אותם בקריאת שמע ביראה ואהבה. שבזמן שישראל עוסקים בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, באהבה ויראה, נאמר בהם "לא תקח האם על הבנים", ובזמן שלא עוסקים בהם באהבה ויראה, נאמר בהם "שלח תשלח את האם".

**דודאי קב"ה כו' ושכינתיה כו' - חוזר לפרש מ"ש למעלה ובזמנא דאינן כו': זכור ושמור - ר"ל, קידוש<sup>21</sup> ושמירת שבת: וברחימו ודחילו - דיראה הוא במוחא י' של השם, ואהבה בלבא ה', ור"ל לייחדא כל ד' אותיות<sup>22</sup> הוי"ה שהן כל האצילות: זכור ושמור אינן כו' - ר"ל, בחול היחוד ע"י התפלין, ובשבת ע"י זכור ושמור: וזכאה כו' - חוזר על זכאה דלעיל: דבזמנא דישראל כו' - חוזר למעלה לפרש הפסוק לא תקח כו':**

בזמנא דישראל נטרין שבתא בזכור ושמור בדחילו ורחימו אתמר בהון לא תקח האם על הבנים ואם לאו כתיב בהון שלח תשלח וגו' תרין תרוכין ובזמנא דישראל מייחדין לקודשא בריך הוא בתפלין דיד ובתפלין דראש בדחילו ורחימו אתמר בהון לא תקח האם על הבנים ואם לאו שלח תשלח ובזמנא דמקיימין מצות [יז ע"ב] ברית מילה ואעברן מנייהו ערלה

בזמן שישראל שומרים שבת בזכור ושמור, ביראה ואהבה, נאמר בהם "לא תקח האם על הבנים". ואם לאו, נאמר בהם "שלח תשלח וגו'", שני גרושים. ובזמן שישראל מייחדים את הקדוש ברוך הוא בתפלין של יד ובתפלין של ראש, ביראה ואהבה, נאמר בהם "לא תקח האם על הבנים", ואם לאו, "שלח תשלח". ובזמן שמקיימים מצות ברית מילה, ומעבירים מהם את הערלה, ועושים פריעה, ביראה ואהבה, נאמר בהם "לא תקח האם על הבנים", ואם לאו "שלח תשלח את

- מאיר התיקון -

<sup>17</sup> עיי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ לג ע"ד, שזה נה"י ואנפי רברבי היא חג"ת. ועיי' זהר ח"ג ריז ע"ב ולקמן קנא ע"ב.  
<sup>18</sup> כרוב (נוסף בלש"ו).  
<sup>19</sup> עיי' לעיל הערה.  
<sup>20</sup> ו' (גר"א).

<sup>21</sup> צ"ע למה זה לא המצות לשבות.  
<sup>22</sup> עיי' שער רוה"ק י ע"ב: א"ל כונת הצדקה והתפלה והוא לייחד שם י"ה הנפרד מן ו"ה וקודם שהאדם יעשה איזו מצוה או צדקה יאמר לייחדא שמא דקב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו בשם כל ישראל ויכוין לחבר שם י"ה שהם דחילו ורחימו עם ו"ה שהם קב"ה ושכינתיה. ועיי' פע"ח שער הזמירות פרק ה: צריך קודם שיעשה מצוה או צדקה לומר לייחדא שמא דקב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו לחבר י"ה עם ו"ה בשם כל ישראל.

האם". בזמן שמייחדים בזווגם בקדושין ושבע ברכות, שהם היחוד שלהם בקדושה ובברכה, נאמר בהם "לא תקח האם על הבנים", ואם לא "שלה תשלח וכו'".  
ועבדין פריעה ברחילו ורחימו אתמר בהון לא תקח האם על הבנים ואם לאו שלה תשלח את האם בזמנא דמייחדין בזווגיהון בקדושין ושבע ברכאן דאינון יהודא דלהון בקדושא ובברכתא אתמר בהון לא תקח האם על הבנים ואם לאו שלה תשלח וכו':

**תרין תרוכין** - ר"ל, לכך נאמר שלח תשלח, {כג ע"ב} כמ"ש לקמן חד מבית ראשון וחד מבית שני, והן ב' השכינות כמ"ש בהקדמה (ד ע"א ד ע"ב), וכן הוא בכל המצות, ומפרש כאן משום שאמר למעלה (כב ע"ב) אשר שתה<sup>23</sup>, ששת ימי המעשה כו', ר"ל בשבת אימא עילאה דרוך קן לה, וזהו חירו דשבתא כמ"ש לעיל בהקדמה (יד ע"ב) ע"ש: **ואעברן מינייהו כו'** - שמילה ופריעה הן בזו"נ<sup>24</sup>: **בזמנא דמייחדין כו'** - ר"ל, בסוד יב"ק<sup>25</sup> כמ"ש בהקדמה (ד ע"א ד"ה יחודא דתרויהו), קדושין שמקדש אותה הוא ה' של השם, וז' ברכות י' של השם, כמ"ש שם (ד ע"א) **חכמה נחית בברכה כו' ע"ש**, ויחודם של חתן וכלה הן ו"ה של השם:

וישראל הם בגלות ברשות אחרת, שכאשר לא מתייחדים בזווגם בקדושין ושבע ברכות, שהם היחוד שלהם בקדושה וברכה, במקום הקדושה שורה עליהם טומאה, ובמקום של ברכה שורה עליהם קללה, ובמקום של יחוד שורה עליהם פרוד. וזה גורם גלות לשכינה, להתגרש ממקומה ומקנה שהיא ירושלים, זהו שנאמר "ובפשעיתכם שלחה אמכם", שני שלוחים, שלח תשלח, אחד מבית ראשון ואחד מבית שני.  
ואינון ישראל בגלות ברשותא אחרא דכד לא מתייחדין בזווגיהו בקדושין ושבע ברכאן דאינון יהודא דלהון בקדושה וברכה באתר דקדושה שריא עלייהו מסאבא ובאתר דברכה שריא עלייהו לטותא ובאתר דיהודא שריא עלייהו פרודא ודא גרים גלותא לשכינתא דאתתרכת מאתרהא ומקינהא דאיהי ירושלם הה"ד (ישעיה ג א) ובפשעיתכם שלחה אמכם תרין שלוחין שלח תשלח חד מבית ראשון וחד מבית שני:

**ודא גרים** - ר"ל, כל הנאמר למעלה: **מאתרהא ומקינהא** - ר"ל, דרוך מקן לה שלה וצפור מביתה כנ"ל, וז"ש **תרין שלוחין כו'**:

ואם תאמר שהקדוש ברוך הוא לא נתגרש עמה, לכן אמר הנאמר "כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו", כדי לשמור אותה בגלות מרשות נכריה, זהו שנאמר "אני יהו"ה הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן וגו'", לאחר זה אל אחר, זה סמא"ל. "לפסילים" אלו הממונים על שבעים אומות.  
ואי תימא דקודשא בריך הוא לאו אתתריך עמה בנין דא אמר קרא כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו (משלי כו ח) בנין לנטרא לה בגלותא<sup>26</sup> מרשו נוכראה הה"ד אני ה' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן וגו' (ישעיה מב ח) לא אחר דא אל אחר דא סמא"ל לפסילים אלין ממנן דעל שבעין אומין פלחי כוכביא:

– מאיר התיקון –

<sup>23</sup> נד"צ להוסיף וכו'.

<sup>24</sup> עי' זהר ח"א לב ע"א: תנינן מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל בגין דתרין דרגין אינון מילה ופריעה זכור ושמור צדיק וצדק דכר ונוקבא אות ברית דא יוסף וברית דא רחל ואצטרין לחברא לון.

תרגום: שנינו, מל ולא פרע את המילה, כאלו לא מל, בגלל ששתי דרגות הן, מילה ופריעה. זכור ושמור, צדיק וצדק, זכר ונקבה. אות ברית זה יוסף, וברית זו רחל, וצריך לחברם.  
<sup>25</sup> עי' מלואים אות.

<sup>26</sup> עי' דע"ה ח"א עז ע"ד, ועי' לעיל בהקד"ת (דף ב' ע"א ד' ע"א י' ע"א) וכן בתיקון ו' (דף כ"ג ע"א ע"ב) וברע"מ תצא (רע"ח ע"א ושם רע"ז ב') אמר כי גם המלכות דבריא, הנה בחובין דישראל יכילת לאתחללא בין אומין דעלמא, אך מלכות דאצילות עליה נאמר (ישעיה מב ח) אני ה' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן.

**ואי תימא כו' - ר"ל**, שלא תטעה בזה, לכך אמר קרא, כן איש כו', ומה שלא נכתב כאן בפסוק שלח תשלח, בשביל שהוא לא שולח בעונותיו<sup>27</sup>, וביה באמת אין השילוח, רק שהוא עושה בשבילה, ולזה אמר קרא, כצפור נודדת כו' כן כו', וז"ש בגין לנטרא לה כו': הה"ד אני כו' - ר"ל, שאני מלכות<sup>28</sup>, הוא שמי כו': לפסילים אלין כו' - שכל אומה עובד לשר שלה:

ובגינה קודשא בריך הוא איהו מלך אסור ברהטים (שיה"ש ז ו) איהו אסור עמהון בתפלין דרישא דאינון פאר דרישא דתפלין דרישא אינון באתר דרהטי דמוחא<sup>29</sup> ודא איהו אסור ברהטים ואיהו חבוש עמהון בתפלין דיד בקשר של יד ודא הוא דכתיב (יהוקאל כד יז) פארך חבוש עליך ובגין דאיהו חבוש עמהון בגלותא אתמר ביה אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין ושכינתא איהי בית האסורין דיליה בגין רחימו דילה איהו אסור בה ורזא דמלה צרור המור דודי לי בין שדי ילין (שיה"ש א יג):

ובשבילה הקדוש ברוך הוא הוא "מלך אסור ברהטים", הוא אסור עמהם בתפלין של ראש שהם פאר של הראש, שתפלין של ראש הם במקום של הרהטים של המח, וזהו אסור ברהטים, והוא חבוש עמהם בתפלין של יד בקשר של יד, וזהו שנאמר "פארך חבוש עליך", ומשום שהוא חבוש עמהם בגלות, נאמר בו (ברכות ה ע"ב) אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין. והשכינה היא בית האסורים שלו, בגלל האהבה שלה הוא אסור בה, וסוד הדבר "צרור המור דודי לי בין שדי ילין".

**איהו אסור כו' ואיהו חבוש כו' - ור"ל** שלזה אין חבוש כו' מבית האסורים, שהוא חבוש ואסור: צרור המור דודי לי - ר"ל, שהוא צרור עמה<sup>30</sup> כמו צרור המור באדם<sup>31</sup>, וזהו בין שדי ילין, אף בלילה שהוא הגלות:

ובגין דא מאן דבעי לאשנא למלכא לית ליה רישו לאשנא ליה אלא בשכינתא הה"ד אל יתהלל וכו' כי אם בזאת וגו' (ירמיה ט כב) ואהרן כד עאל לקדש קודשין ביומא דכפורי בה הוה עאל דכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש (ויקרא טו ג) דאיהי עת לעשות לה<sup>32</sup> (תהלים קיט קכו) ומשה בגינה אתקיים בעלמא (נ"א בעלמא דא בתר דמית) הה"ד וזאת הברכה אשר וגו'

ולכן, מי שרוצה להשיג את המלך, אין לו רשות להשיג אותו אלא עם השכינה, זהו שנאמר "אל יתהלל וכו' כי אם בזאת יתהלל וגו'". ואהרן כשנכנס לקדש הקדשים ביום הכפורים, בה היה נכנס, שנאמר "בזאת יבא אהרן אל הקדש", שהיא "עת לעשות ליה"ה". ומשה בשבילה התקיים בעולם (עולם זה אחר שמת) זהו שנאמר "וזאת הברכה אשר ברך וגו'", ובה עשה עשר מכות לפרעה, זהו שנאמר "ואולם בעבור זאת

- מאיר התיקון -

<sup>27</sup> בעונותינו (לש"ו).

<sup>28</sup> עי' לעיל ז ע"א.

<sup>29</sup> עי' זהר ויחי הובא במלואים אות ב. עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"ד ד"ה ואבא: ד' רהיטי מוחא, ח"ב ח"ג, ומהן נעשה ז"א. ועי' אד"ר קמ ע"א ז"ל: שם יי', שם יי' ממש, דאינון ארבע רהיטי בתי דתפלין - ד' פרשיות דתפלין הוא הוי"ה בפני עצמה, ובד' בתים רהיטי מוחא, הרי הם נהיים שם לד' לבושים אליהם (ב"ע ריג ע"א).

<sup>30</sup> עי' דברי רבינו לקמן מח ע"ד: ועוד מקוורת כו' - ר"ל, מקטרת, שקשור במור, והוא נצח, והוא צרור במור, צרור החיים, ועמ"ש בספ"ד פ"ה (לג ע"ג) בחמשה חיים, ואמרה שכינה, צרור המור דודי לי, דנצח איהו דידה, וע"י דחסד קשור בנצח, ע"י דודי לי, לכן בין שדי ילין (שיה"ש א יג), דשדים דידה הוא דרגא דשרה אשת אברהם, כי אשה יפת מראה את (בראשית יב יא), הוד יפיה, כמ"ש בהיכלות פרשת בראשית (מה ע"א).

<sup>31</sup> עי' דברי רבינו בפירושו על הפסוק הנ"ל, ז"ל, ואח"כ נדבק אלי בצרור שנתבשם בין שדי והבושם נקשר בגופו כן הוא דודי בין שדי ילין כמו הבושם אבל לא בקביעות, ע"כ. ונ"ל שכוונתו שהאשה ששמה את הבושם הזה, הבושם לא רק מונח שם למשוך אחרים, אלא הוא נדבק בגופה וגופה עצמו מדיף את ריח המור. וכן המצות שאנו עושים ע"מ לקשר אותנו עם הקב"ה נדבקים באישיותינו ונהיים חד עמהם.

<sup>32</sup> עי' זהר (וירא קט"ז ע"ב, מקץ קצ"ח ע"א, ופ' תרומה קנ"ה ע"ב) שמלכות נקראת עת, ועי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"ב, שזיווג נקרא עת.

(דברים לג א) ובה עביד עשר מכתשין לפרעה  
הה"ד ואולם בעבור זאת העמדתך (שמות ט טו)  
ויעקב בגין דהוה ידע דכל רעותא דמלכא בה  
מני לבנוי עלה דלא יעלו קדם מלכא אלא בה  
וכל שאלתיך דילהון בצלותיך ובבעותיך למלכא  
דיהון בה (כג ע"ב) הה"ד (בראשית מט כח) וזאת  
אשר דבר להם אביהם וגו' ודוד בגין דהוה ידע  
דכל רעותא וחילא ותוקפא דמלכא בה אמר  
אם תחנה וגו' בזאת אני בוטח (תהלים כז ג)  
דאתמר עלה ומלכותו בכל משלה (שם קג יט)  
ומאן דלא שת לבו גם לזאת (שמות ז כג) עליה  
אתמר וכסיל לא יבין את זאת (תהלים צב ז):

העמדתך". ויעקב משום שהיה יודע שכל  
רצונו של המלך בה, צוה את בניו עליה שלא  
יכנסו לפני המלך אלא בה, וכל שאלותיהם  
בתפילות ובקשות למלך שיהיו בה, זהו  
שנאמר "וזאת אשר דבר להם אביהם וגו'".  
ודוד לפי שהיה יודע שכל הרצון והכח  
והחוזק של המלך הוא בה, אמר "אם תחנה  
וגו' בזאת אני בוטח". שנאמר עליה  
"ומלכותו בכל משלה", ומי שלא שת לבו גם  
לזאת, עליו נאמר "וכסיל לא יבין את זאת".

**דאיהי עת כו' - ר"ל, שנאמר ואל יבוא בכל עת, רק בה שהיא עת לעשות, שבה עשיית המצות  
ותיקונם לה<sup>33</sup>: ומשה בגינה אתקיים בעלמא - ר"ל, שמשא לא מת אלא נהיר בישראל, והכל על  
ידה וז"ש וזאת הברכה כו', והכל ע"י (שנ) דבק בה לפני מותו: בעבור זאת - ר"ל, שתכיר את  
זאת שהיא מלקה אותך: דיהון בה - (כג ע"ג) ר"ל, שכל שאלתיך יהון על ידה, לה<sup>34</sup>: דאתמר  
עלה ומלכותו כו' - ר"ל, לכך אם תחנה כו': ומאן דלא שת כו' - ר"ל, פרעה שכתוב (שמות ז כג) ולא  
שת לבו גם לזאת: עליה כו' - שנאמר (שם ט ל) טרם תיראון<sup>35</sup>:**

ובגין דא כד ישראל בעאן בעותין למלכא  
אמרין לה אנה הלך דודך (שיה"ש ו א) דאתמר  
ביה (שם ה יד) ברח דודי (שם ו א) אנה פנה דודך  
ונבקשנו עמך בכמה בקשות דצלותיך ובעותיך  
דבגינך איהו נחית עלן דלא זו מננא אלא בגין  
דלא נהגנא יקרא בך דבגינך הוה אסיר עמנא  
כל שית יומין הה"ד (יחזקאל מו א) יהיה סגור  
ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח דהכי  
איהי שכינתא דאיהי אטימא עמיה ביומא דחולא  
כשושנה דאיהי אטימא וביומא דשבתא  
וביומא דחדשא וביומין טבין אתפתחת  
לקבלא ריחין ובוסמין ולירתא נפשין וענוגין  
לבנייהו:

ולכן כשישראל מבקשים בקשות למלך,  
אומרים לה "אנה הלך דודך", שנאמר בו  
"ברח דודי", "אנה פנה דודך ונבקשנו עמך",  
בכמה בקשות של תפילות ובקשות,  
שבשבילך הוא ירד עלינו שלא תזוז מאתנו,  
אלא משום שלא נהגנו בך כבוד, שבשבילך  
היה אסור עמנו כל ששת הימים, זהו שנאמר  
"יהיה סגור ששת ימי המעשה וביום השבת  
יפתח וביום החדש יפתח", שכך היא השכינה  
נסתרת עמו בימי החול, כמו שושנה שהיא  
אטומה, וביום השבת וביום [ראש] החדש  
ובימים טובים נפתחת לקבל ריחות ובשמים  
ולירש נפשות וענוגים לבניהם.

**ונבקשנו עמך בכמה כו' - ר"ל, שנשאל בקשות על ידך ונהיה עמך ואז ונבקשנו, וז"ש דבגינך  
איהו כו': דלא זו מננא אלא כו' - וזהו היפה בנשים: דבגינך הוה אסיר כו' - ר"ל, דהשכינה  
היתה תמיד עם ישראל, והקב"ה על ידה היה עם ישראל, ובזמן הזיווג אינו אסור אלא בזמן  
שאינו זיווג, שאז הוא עמנו בשביל השכינה: הה"ד יהיה כו' - ר"ל, דכתיב (יחזקאל מד ב) השער הזה  
יהיה סגור, והוא מלכות שנקראת שער<sup>36</sup>, ובה סגור כו' כי ה' אלהי ישראל כו' סגור שם, וז"ש  
דהכי איהי כו':**

– מאיר התיקון –

<sup>33</sup> מצות הם במלכות, ותיקונים היינו בעליית מ"ן.  
<sup>34</sup> היינו בעליית מ"ן וב"זה השער" (עי' דברי התיקון) לעיל יג ע"א ד"ה בגין דאורייתא).  
<sup>35</sup> ז"ל הפסוק בשלימות: ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני ידוד אלהים.  
<sup>36</sup> זה השער לה' עי' לעיל יג ע"א.

ווי לון לבני נשא דקודשא בריך הוא אסיר עמהון בגלותא ושכינתא אסירת עמהון<sup>37</sup> ואתמר בה אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים ופורקנא דיליה דאיהי תשובה אימא עלאה איהי תליא בידיהון דחמשין תרעין דחירו עמה לקבל חמשין זמנין דאדכר יציאת מצרים באורייתא דא הוא ויפן כ"ה וכ"ה (שמות ב"ב) באלין חמשין אתוון [יח ע"א] דמיחדין ליה בכל יומא פעמים (דברים ו"ד) שמע ישראל דאית בהון כ"ה כ"ה אתוון וירא כי אין איש דאתער לה בגוייהו:

אוי להם לבני אדם, שהקדוש ברוך הוא אסור עמהם בגלות, והשכינה אסורה עמם, ונאמר בה (ברכות ה ע"ב) אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים, והגאולה שלה שהיא תשובה האם העליונה, היא תלויה בידיהם, שחמשים שערי חירות עמה, כנגד חמשים פעמים שנזכרה יציאת מצרים בתורה, זהו "ויפן כ"ה וכ"ה", בחמשים האותיות הללו שמייחדים אותו בכל יום פעמיים, "שמע ישראל" שיש בהן כ"ה וכ"ה אותיות, "וירא כי אין איש" שיעורר אותה בתוכם.

ווי לון כו' - ר"ל, דמסטרא דלהון קב"ה אסיר בגלות, דלא עביד תשובה, כמו שמפרש והולך: תליא בידיהון - ר"ל, שיעשו תשובה:

ואיהי משניה מן החלונות (שיה"ש ב ט) דאתמר בהון חלו נא פני א"ל ויחננו (מלאכי א ט) לההיא דאתמר בה א"ל נא רפא נא לה (במדבר יב יג) דאסוותא בידיה דאיהו יד פשוטה<sup>38</sup> לקבל שבבים וירא כי אין איש (שמות ב יב) ואיהי בעד החלון נשקפה (שופטים ה כח) ותיבב בתרועה דאיהי יבבא דאתמר בה ויפתח נח את חלון התיבה אשר עשה (בראשית ה ו) ודא יום הכפורים דתיבת נח היא אימא עלאה חלון דילה הוא עמודא דאמצעיתא דביה אור ותורה אור (משלי ו כג) ואיהו אור הגנוז:

והוא "משגיח מן החלונות", שנאמר בה "חלו נא פני א"ל ויחננו", לאותה שנאמר בה "א"ל נא רפא נא לה", שהרפואה בידו, שהיא י"ד פשוטה לקבל שבבים" (במדבר פי"ג ט"ו יז), "וירא כי אין איש", והיא "בעד החלון נשקפה", ותיבב בתרועה (ר"ה לג ע"ב) שהיא יבבה, שנאמר בה "ויפתח נח את חלון התיבה אשר עשה". וזה יום הכפורים, שתיבת נח היא האם העליונה, החלון שלה הוא העמוד האמצעי שבו אור, "ותורה אור", והוא האור הגנוז.

חלו נא - אותיות חלונא כ"מ: לההוא דאתמר כו' - ר"ל, עמודא דאמצעיתא שהוא חלון כמ"ש לקמן, וזה שאמר נא פני אל, שהוא עמודא דאמצעיתא, ומנלן דכתיב אל נא רפא כו', והוא עמודא דאמצעיתא, ומנלן, ואמר דאסוותיה בידיה, דדרגיה רפאל, פני נשר<sup>39</sup>: דאיהו יד כו' - כמ"ש ל בהקדמה (יג ע"א) שהוא חולם, מוחל עונות, גימ' כ"א, ע"ש: ואיהי - ר"ל, בינה: בעד החלון - עמודא דאמצעיתא: בתרועה - ר"ל, שהוא עמודא דאמצעיתא והוא ביה"כ, יובל, אימא עלאה, שבה היו תוקעין: דאיהי יבבא - ר"ל, לכך נאמר ותיבב, והיא תיבב שהיא שופר כידוע (ר"ה לג ע"ב): דאתמר בה ויפתח כו' ודא יוה"כ - שביוה"כ חלונות התיבה, והוא תשובה, אימא עלאה, פתוחים<sup>40</sup>, וז"ש מקץ ארבעים יום, שהם מ' יום הידועים, מר"ח אלול: דביה אור - ר"ל, שבחלון אור, ותורה שהוא עמודא דאמצעיתא נקרא אור, כמ"ש ותורה אור, לפיכך נקרא

- מאיר התיקון -

<sup>37</sup> עי' לעיל הערה 26.

<sup>38</sup> עי' דברי רבינו לקמן מט ע"ב ד"ה ובה, שה"ימין הפשוט" הוא כינוי לבחי' בינה.

<sup>39</sup> עי' זהר ח"ב מב ע"א שם משמע שהמלאך רפאל מקביל לפני האדם שבמרכבה ולא לפני הנשר.

<sup>40</sup> עי' דברי רבינו בספד"צ יט ע"ד: בחדש תשרי כל ה"ג תקונין נמצאין באמא, בינה, ומתפתחין י"ג תרעין, שהן י"ג תיקונים באלו עשרת ימים שבין ר"ה ל"כ, שאז שערי תשובה פתוחין כידוע, והן שערי בינה שהיא נקראת תשובה כידוע, והוא כמ"ש לעיל שתיקון י"ג הוא נגד היכל השביעי בינה ק"ק, ובמזל כלילן כל התיקונים, לכן בה משתכחין ג"כ כל התיקונים.

חלון, וז"ש ותורה אור. והענין כי היא מתפשטת עד הוד (עי' לעיל ח ע"א)<sup>41</sup>, ובעמודא דאמצעייתא הוא חלון שלה: ואיהו אור כו' - ר"ל, עמודא דאמצעייתא:

ויפן כה וכה, "מציץ מן החרכים", אלו עשרת ימי תשובה. "וירא כי אין איש", ועוד "משגיח מן החלונות", אלו החלונות של בית כנסת שהאב ובנו הם בבית (הכנסת) אסורים, והוא בכל יום השגחתו עליהם, ונותן להם מזון.

ויפן כה וכה (שמות ב יב) מציץ מן החרכים (שיר השירים ב ט) אלו עשרת ימי תשובה וירא כי אין איש ועוד משגיח מן החלונות אליו חלונות דבי כנישתא (דאבא ובנוי)<sup>42</sup> אינון בבית הכנסת אסירן ואיהו בכל יומא אשגחותיה עלייהו ויהיב לון מזונא:

ויפן כה וכה - קאי אלמעלה, משגיח מן החלונות, ויפן כה וכה, ור"ל מן החלון שהוא רחב שייך ויפן כה וכה, מן החרכים שהוא צר, כמ"ש מציץ מן {כג ע"ד} החרכים, שם וירא כי כו'. וז"ש מציץ מן כו' וירא כו', והענין כמ"ש, שביום הכפורים משגיח בהשגחה מן החלונות, שכל הנ' שערים פתוחין, וכהו כ"ה כ"ה, ובעשיית מציץ כו': דאבא ובנוי כו' - ר"ל, הקב"ה וישראל אסירין בב"ה שהיא שכינה, שע"י הקב"ה אסיר בישראל בגלות:

ויפן כה וכה אם אית מאן דיתער בתיובתא לתברא בית אסורין דילהון הה"ד (ישעיה מט ט) לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשך הגלו ויפן כה וכה וירא כי אין איש אלא (שם נג ו) איש לדרכו פנו בעסקין דילהון באורחין דילהון (ישעיה נז יא) איש לבצעו מקצוהו בבצעא דהאי עלמא לירתא האי עלמא ולא אינון מסמרא דאלין דאתמר בהון אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שונאי בצע (שמות יח כא) אלא כלוהו צווחין בצלותין ביומא דכפורי ככלבים הב הב לנא מזונא וסליחה וכפרה וחיי כתבנו לחיים ואינון עזי נפש כאינון פלחין כוכביא דעלמא דצווחי לגביה ולית לון בשת אנפין דלא אית מאן דקרא ליה בתיובתא דיחזור שכינתיה לקודשא בריך הוא דאיהי מרחקא מיניה למהדר לגביה ואדמיין לכלבים דאתמר בהון ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם (תהלים קו לה) ואינון ערב רב דכל חסד דעבדין לגרמייהו עבדין:

"ויפן כה וכה", אם יש מי שיתעורר בתשובה לשבור את בית האסורים שלהם, זהו שנאמר "לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשך הגלו". "ויפן כה וכה וירא כי אין איש", "אלא איש לדרכו פנו", בעסקים שלהם בדרכים שלהם, "איש לבצעו", מקצוהו בבצע של העולם הזה לירש את העולם הזה, ואינם מצד אלו שנאמר בהם "אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שונאי בצע", אלא כולם צועקים בתפלות ביום הכפורים כמו כלבים, הב, הב לנו מזון וסליחה וכפרה וחיים כתבנו לחיים, והם עזי נפש כאותם שהם עובדי כוכבים העולם שצועקים כנגדו, ואין להם בושת פנים, שאין מי שקורא לו בתשובה שיחזיר את שכינתו אל הקדוש ברוך הוא, שהיא מרוחקת ממנו, לחזור אליו, ונדמים לכלבים שנאמר בהם "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם", והם ערב רב, שכל חסד שעושים, הם עושים אותו לעצמם.

דאתמר בהון אנשי כו' - ד' מדרגות נגד ד' אותיות הוי"ה כידוע (לקמן קמ ע"ב): שונאי בצע - היפך אנשים דלעיל: מזונא כו' - ג"כ ד' מדרגות נגדם: ואינון עזי כו' - ר"ל, שנאמר (ישעיה נז יא) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה, שאינן שבעים בבצעא דהאי עלמא: דאינון כו' - ר"ל, (העוזים הן פלחי כוכביא) [הכלבים הן אומות העולם], והם נדמו להם: דצווחי כו' - ר"ל, אותן ישראל: ול"ל בשת אנפין דלא כו' - ר"ל, לכך נקראו עזי נפש: דאתמר בהון ויתערבו כו' - ר"ל, ראה שהן נדמו במעשיהם (לעובדי כוכבים) [לאומות העולם]: ואינון ערב כו' - ר"ל, מלשון ויתערבו כו', ור"ל שנשמתן מערב רב, שהם שאלו בשר, תנה לנו בשר ונאכלה (במדבר י"ג), בצעין דהאי עלמא שעליהן נאמר (ישעיה מו) כל הבשר חציר וכל חסדו כו', כמו שמפרש והולך דכל חסד כו':

- מאיר התיקון -

<sup>41</sup> עי' לעיל הערה.

<sup>42</sup> לאצהן ובנוי (גכ"א).

ועוד הם מבקשים מזון וכסות ועונה, שהיא עונת זיווג שנאמר בה "שארה כסותה ועונתה לא יגרע", ואין מי ששואל מזון שהוא תורה, שארה של השכינה, והיא האם העליונה שנאמר בה "ואל תטוש תורת אמך". כסותה זה כסוי הציצית ועטוף שלה, בתפילין של יד שנאמר בה "תפלה לעני כי יעטוף". ועונתה זו קריאת שמע בעונתה, שאם "שלש אלה לא יעשה לה" לשכינה, "ויצאה חנם אין כסף", אין לו בושה מן השכינה, הוא חצוף, ועוד אין כסף, לא יהיה לו כסופים לעולם הבא.

ועוד אינן שאלין מזונא וכסויא ועונה דאיהי עונת זיווגיהו דאתמר בה שארה כסותה ועונתה לא יגרע (שמות כא י) ולא אית מאן דשאל מזונא דאיהי תורה שארה דשכינתא ואיהי אמא עלאה דאתמר בה ואל תטוש תורת אמך (משלי א ה) כסותה דא כסויא דציצית (ועטיפו דיליה ותפלין<sup>43</sup> דיד) דאתמר בה תפילה לעני<sup>44</sup> כי יעטף (תהלים קב א) ועונתה דא קריאת שמע בעונתה דאם שלש אלה לא יעשה לה (שמות כא יא) לשכינתא ויצאה חנם אין כסף (שם) לית ליה כסופא מן שכינתא חציף איהו ועוד אין כסף לא יהא ליה כסופא לעלמא דאתי:

**מזונא דאיהו תורה - שנאמר (משלי ט ה) לכו לחמו כו'<sup>45</sup> : שארה כו' - מזונות של השכינה, שהיא זיווגא דקב"ה, ועלה אתמר שארה כו', שצריך כל אדם לעשות בכל יום ג' דברים שלה כמו שמפרש והולך, וז"ש לא יגרע, וזה שצריך לשאול: ועטיפו דילה בתפילין דיד - כצ"ל כמו שמפרש והולך: תפילה - ר"ל, תפילין: לעני - ר"ל, מלכות, יד כהה (מנחות לו ע"א): כי יעטוף - הרי שנאמר עטיפה בתפילין, וזה כסותה והוא מסט' דילה, וכן ציצית כמש"ל (כו ע"ב) והוכן בחסד כסא (ישעיה טז ה): דא ק"ש בעונתה - והוא בת"ת כידוע, ויחודא זה עונתה:**

"והן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר", ולכן "כי היא כסותה לבדה", זה גלגול הראשון, "היא שמלתו לעורר", זה גלגול שני, "במה ישכב", זה גלגול שלישי. ואלו הם שלשה לבושים של שלשה כסויים של שלשה צבעי העין, שהם לבושים לבת עין שהיא נשמה.

והן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר, ובגין דא כי היא כסותה לבדה (שמות כב כו) דא גלגולא קדמאה היא שמלתו לעורו דא גלגולא תניינא (וכד ע"א) במה ישכב דא גלגולא תליתאה ואלין אינן תלת לבושין דתלת כסויין דתלת גוונין דעינא דאינן לבושין לבת עין<sup>46</sup> דאיהי נשמתא:

**והן כל אלה - ר"ל, אלה הנ"ל, שלש אלה, ולכך פעמים שלוש, שהן נר"ן הבאים בג' גלגולים כמ"ש לקמן, שהן מבינה תפראת ומלכות, לתקן ג' דברים הנ"ל שאמר כאן, ששנים מהם באים בג' גלגולים<sup>47</sup>, והן לבוש הנפש מבריאה, והוא כנגד ציצית שהוא בכסא כנ"ל, ונפש נגד תפילין של יד, ורוח נגד ק"ש, וז"ש פעמים שלש: ובג"ד כי כו' - ר"ל, כסויא דציצית: היא שמלתו כו' -**

- מאיר התיקון -

<sup>43</sup> דילה בתפילין (גר"א).

<sup>44</sup> עי' מלואים אות.

<sup>45</sup> עי' חגיגה יד ע"א: כל משען לחם אלו בעלי תלמוד שנאמר לכו לחמו בלחמי ושתו ביינ מסכת.

<sup>46</sup> עי' לקמן ל סע"ב שהעין היא מלשון עין המים.

<sup>47</sup> ר"ל שבגלגול הראשון שהוא שנוי מקום נקשר רוחו שהוא עיקר האדם בנשמה אחרת שהיא מקומו של עולם, ואם עדיין אינו מתקן מרכיבין ליה ברוחא אחרא לסייע לו בגלגול הב' ואם גם אז אינו מתקן אזי מרכיבין ביה גם נפש אחר כמ"ש כל זה רבינו באריכות בתז"ח ע"ש בדף לח ע"ג ולט ע"א, ונמצא לפי זה שנפש ורוח שהם עיקרו של אדם הם באים שלשה פעמים בגלגול אבל הארת נשמתו הראשונה אינה באה בגלגול כלל כמו שאמר התיקונים בתיקון סט דף קיט ע"א אעקר ליה מאתריה ושוי ליה באתר אחרא שמאירין לו מנשמה אחרת לגמרי משא"כ ברוח ונפש שאינו מחלפין אותם לגמרי אלא מרכיבין בהם רוח ונפש אחרים לסייעם ועדיין צע"ג וה' יאיר עיני ועי' בדברי רבינו הנ"ל בתז"ח שם ריש דף לט ובתיקון סט בדף קטז ע"ג סוף ד"ה ואותו ו וצ"ע (לש"ו).

עטיפא { כד ע"א } דתפילין, והיא עורו: במה ישכב כו' - ק"ש שנאמר (במדבר כד ט) כרע שכב כו' 48: ואלין כו' - ר"ל, התלת לבושין הנ"ל הן תלת כסוין כו' :

ובשלשת אלה אמר "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך". וכנגד שלשת הצבעים הם שלשת הצבעים של הנר שנאמר בהם "וירא מלאך יהוה אליו בלבת אש מתוך הסנה". "וירא", הרי צבע אחד, "בלבת אש מתוך הסנה", הרי צבע שני, "וירא והנה הסנה בוער באש", הרי שלשה. והם כנגד שלשת צבעי העין. "בלבת אש", זו בת עין, באותו זמן שיהיו מאירים שלשת צבעי העין שהם כנגד שלשת צבעי הקשת, מיד "וראיתיה לזכור ברית עולם", ובאותו הזמן "כי עין בעין יראו בשוב יהוה ציון".

ובאלין תלת אתמר שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך (שמות כג יז) ולקבל תלת גוונין אינון תלת גוונין דשרגא דאתמר בהון וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה (שם ג ב) וירא הא גוון חד (בלבת אש מתוך הסנה הא גוון תניינא וירא והנה הסנה בוער באש) 49 הא תלתא ואינון לקבל שלשה גוונין דעינא בלבת אש דא בת עין בההוא זמנא דיהון נהירין תלת גוונין דעינא דאינון לקבל תלת גוונין דקשת מיד וראיתיה לזכור ברית עולם (בראשית ט טז) ובההוא זמנא כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון (ישעיה נב ח) :

**שלוש פעמים** - הן פעמים שלש הנ"ל: יראה - שהן ג' גוונין דעינא: כל זכורך - היא הנשמה שהיא דכורא לגביי' כידוע<sup>50</sup>: תלת גוונין דשרגא - כמ"ש בזוהר (ח"ג לג ע"א) שבנר ג' גוונין בו ע"ש<sup>51</sup>. עוד אפשר לומר ג' הנ"ל הן כנגד חג"ת<sup>52</sup>, כסויה דציצית מימין שנאמר (ישעיה טז ה) והוכן בחסד כנ"ל (כו ע"ב), ותפילין דיד משמאל כידוע, וק"ש בעמודא דאמצעיתא כנ"ל (ד ע"א), והן כולן לבושין לשארה שהיא תורה מבינה, ואם שלש כו' קאי אציצית ותפילין וק"ש, וזה יעשה לה, שהן עשיית המצות, והן לבושין לנשמתא בג' גלגולי, שלבושי הנשמה הן מחג"ת, והן באין בג' גלגולין עם הנשמה, וכאן קורא לכל ג' חלקי נר"ן בשם נשמה, ולקמן מפרש דנפש בגלגול ראשון כו', והן ג' גוונין דעינא כידוע, וג' גוונין דקשת, והוא הנכון ועיקר: בלבת אש דא בת עין - לעיל דריש לגוון ב' ממלת אש, וכאן בלבת:

אור העין הוא עמוד האמצעי, בת עין הבית שלה. באותו הזמן שיתפנה הענן מבת העין שנאמר בה "סוכתה בענן לך וגו'", שהיא התבלול של העין, זו רומא הגדול, השכינה העליונה עתידה לומר לקדוש ברוך

אור דעינא הוא עמודא דאמצעיתא בת עין ביתא דילה בההוא זמנא דיתפני עננא מן בת עינא דאתמר בה סכתה בענן לך וגו' (איכה ג מד) דאיהי תבלול דעינא דא רומי רבתא [יח ע"ב]

– מאיר התיקון –

<sup>48</sup> עי' ברכות דף יב ע"ב: בקשו לקבוע פרשת בלק בקריאת שמע ומפני מה לא קבעוה משום טורח צבור מאי טעמא אילימא משום דכתיב בה אל מוציאם ממצרים לימא פרשת רבית ופרשת משקלות דכתיב בהן יציאת מצרים אלא אמר רבי יוסי בר אבין משום דכתיב בה האי קרא כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו. פי' רש"י ד"ה כרע שכב - דדמי לבשכבך ובקומך, שהקדוש ברוך הוא שומרנו בשכבנו ובקומנו לשכב שלוים ושקטים כארי וכלביא.

<sup>49</sup> וירא והנה הסנה בוער בלש גוון תניינא וילמר כו' הא כו' - כ"מ נ"ב צגוף כ"ק (גר"א).

<sup>50</sup> עי' זהר ח"א צו ע"א שבינה נקראת עלמא דדכורא.

<sup>51</sup> ז"ל: אלא תלת אשין בשרגא אשא חוורא ואשא אוכמא ואשא תכלתא לקבל תורה נביאים וכתובים ולקבל כהן לוי וישראל. ותכלת איהי שכינתא קריבא לך ואיהי אחידא באינון פתילות בכנפי מצוה דאתמר בהון (במדבר טו לח) ועשו להם ציצית והאי תכלת דאיהי שכינתא איהי דינא דאכילת קרבנין ועלוון.

תרגום: אלא שלשה אשים (יש) בנר, אש לבנה ואש שחורה ואש תכלת, כנגד תורה נביאים וכתובים, כנגד כהן לוי וישראל. ותכלת היא שכינה קרובה לנו, והיא אחוזה באותן פתילות בכנפי מצוה, שנאמר בהם ועשו להם ציצית. והתכלת הזו שהיא שכינה היא דין שאוכלת קרבנות ועולות.

<sup>52</sup> ר"ל דלעיל מפרש דהשלשה המה בבינה ת"ת מלכות שהם תורה ק"ש וציצית ותפילין והם שניהם ציצית ותפילין אחד הם שהם במלכות והג' גלגולים מפרש לעיל שהם בת"ת ומלכות והם ק"ש ת"ת רוח ותפילין נפש וציצית לבוש הנפש ועכשו מפרש שציצית ותפילין הם ב' והם בחור"ג וק"ש בעד"א והן כולן לבושין כו' לבינה שהיא תורה והג' לבושין הללו שהם מחג"ת הם באים בג' גלגולים ועיין עוד בזה בתיקון סט בדף קיז ע"א (לש"ו).

הוא "למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית",  
 אנכי של יציאת מצרים. ואף על גב דאין  
 חבוש מתיר את עצמו (מבית האסורים)  
 (ברכות ה"ב) שהיא שכינה, שהיא אסורה  
 בגלות, שכינה העליונה תפדה אותה, זהו  
 שנאמר "אם יגאלך טוב יגאל, ואם לא יחפץ  
 לגאלך וגאלתיך אנכי חי יהוה" שכינה עד  
 הבקר", שהיא ימין פשוטה לקבל שבים,  
 שאין הדבר הזה תלוי אלא בתשובה, הימין  
 העליונה של השכינה.  
 שכינתא עלאה עתידה למימר לקודשא בריך  
 הוא למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית  
 (בראשית כד לא) אנכי דיציאת מצרים ואף על גב  
 דאין חבוש מתיר עצמו (מבית האסורים)  
 דאיהי שכינתא דאיהי אסירא בגלותא  
 שכינתא עלאה יפרוק לה הה"ד (רות ג יג) אם  
 יגאלך טוב יגאל ואם לא יחפץ לגאלך  
 וגאלתיך אנכי חי ה' שכינה עד הבקר דאיהי  
 ימינא פשוטה לקבל שבים<sup>53</sup> דלית מלתא דא  
 תליא אלא בתיובתא ימין עלאה דשכינתא:

**אור דעינא כו' -** שהוא כולל חג"ת שאמר לעיל נהירין תלת כו', ור"ל שז"ש בעין יראו,  
 שהאור יהיה בבת עין, בשוב ה', עמודא דאמצעייתא, ציון, מלכות<sup>54</sup>. וזה עין שהוא עמודא  
 דאמצעייתא בעין, ר"ל ב', עין, כמ"ש ביתא דיליה, והוא ב', וז"ש בעין, והוא מלכות כשיהיה עין  
 עמודא דאמצעייתא בעין מלכות, אז יראה: **בהוא כו' עננא כו' -** שמעכב את האור ליכנס לבת  
 עין, כמו ענן שמעכב את האור בעולם, והוא תבלול כמו שמפרש והולך: **רומי רבתא -** שהעולם  
 דומה לעין כמ"ש בזוהר: **תעמוד בחוץ -** כמ"ש<sup>(צח ע"א)</sup> **לא אבוא בעיר, דלא עאלנא בישובא:**  
**אנכי די"מ -** שהיא בינה: **יגאלך טוב -** יסוד שהוא הקץ, כמ"ש בתז"ח<sup>55</sup>: **דאיהי ימינא כו' -** ר"ל,  
 ד"ש עד הבוקר<sup>56</sup>:

באותו זמן השכינה העליונה "כנשר יעיר  
 קנו", שהיא ירושלים, ק"ן ו' "על גוזליו ירחף  
 יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו", זהו  
 שנאמר "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא  
 אתכם אלי".  
 בההוא זמנא שכינתא עלאה כנשר יעיר קנו  
 (דברים לב יא) דאיהי ירושלים ק"ן ו' על גוזליו ירחף  
 יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו הה"ד  
 (שמות יט ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא  
 אתכם אלי:

– מאיר התיקון –

<sup>53</sup> עי' זהר ח"א כג ע"א: אסתכמו תלתא למעבד דינא וייתי י"ד (ימינא) דאיהי פשוטה לקבל  
 שבים דאיהו יהוה יר"ד ה"א וא"ו ה"א ודא שכינתא.  
 תרגום: שלשה מסכימים לעשות דין [פי' ימין שמאל ואמצע], ויבא יד (ימין) שהיא פשוטה  
 לקבל שבים, שהוא יהוה יר"ד ה"א וא"ו ה"א.  
<sup>54</sup> והנה צ"ע לכאורה דברי רבינו הכיצד מכנה את מידת המלכות ציון, הרי ידוע שציון הוא  
 כינוי למידת היסוד דווקא.  
 ועי' זהר ח"ב נה ע"ב: בשוב יהוה ציון בשוב יהוה אל ציון מבעי ליה, מאי בשוב יהוה ציון  
 אלא בשוב יהוה ציון ודאי תא חזי בשעתא דאתחריב ירושלם לתתא וכנסת ישראל אתתרכת  
 סליק מלכא קדישא לציון ואנגיד ליה לקבליה בגין דכנסת ישראל אתתרכת, וכד תתהדר כנסת  
 ישראל לאתרה כדין יתוב מלכא קדישא לציון לאתריה לאזדוגא חד בחד, ודא הוא בשוב יהוה  
 ציון וכדין זמינן ישראל למימר (שמות טו ב) זה אלי ואנוהו וכתוב (ישעיה כה ח) זה יהוה קוינו  
 לו נגילה ונשמחה בישועתו.  
 תרגום: "בשוב ה' ציון", אל, היה צריך להיות "בשוב ה' אל ציון". מה זה "בשוב ה' ציון".  
 אלא "בשוב ה' ציון", ודאי. בא וראה, בשעה שחרבה ירושלים למטה, וכנסת ישראל גרשה, עלה  
 המלך הקדוש לציון ונאנח כנגדו, משום שכנסת ישראל גרשה. וכשתחזור כנסת ישראל למקומה,  
 אז ישוב המלך הקדוש לציון למקומו, להזדווג אחד באחד, וזהו "בשוב ה' ציון", ואז עתידים  
 ישראל לומר "זה אלי ואנוהו", ונאמר "זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו".  
 ועי' מש"כ הרמ"ז בביאורו שם, ז"ל, יש לפרשו ככל המקומות שהוא יסוד הנוקבא שהוא  
 מצויין בההוא רוחא דשביק בה בעלה, ובעת החורבן נסתלק אותו רוח ממנה ונסתם יסודה, ולכן  
 נקראת בתולה.  
<sup>55</sup> ג ע"ד: עמודא דאמצעייתא כליל רישא וסופא דכל קצין וכל סוף איהו בצדיק וכלא אתכליל  
 בצדיק דכליל תלת אבהן דבהון אתקרי שביעי תלת זמנין הדא הוא דכתוב (בראשית ב) ויכל  
 אלהים ביום השביעי וישבת ביום השביעי.  
<sup>56</sup> עי' זהר ח"ב קיט ע"ב ש"בקר" הוא כינוי למידת החסד.

**בהוא כו' - דבינה אקרי נשר כמש"ל :** על גזוליו ירחף - הן ו"ק כמ"ש לעיל , ולמטה ישראל :

דבזמנא דשכינתא איהי בגלותא אתמר בה (בראשית ה ט) ולא מצאה היונה מנוח וגו' אלא בשבת ויומין טבין ובהוא זמנא אתייחדת עם בעלה וכמה נפשות יתרון קא נחתין עמה לדיירא בישראל הה"ד (שמות לא טז) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באיברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתיה דבנינה שריא שכינתא עלאה דאיהי נשמת כל חי עליה וקודשא בריך הוא איהו שבת בחד וינפש בחד בשכינתא עלאה איהו שבת עליהו ובשכינתא תתאה איהי וינפש עליהו ויהיב לון נפשאן יתרון:

שבזמן שהשכינה היא בגלות, נאמר בה "ולא מצאה היונה מנוח וגו'", אלא בשבת וימים טובים, ובאותו זמן מתייחדת עם בעלה, וכמה נפשות יתרות עמה לדור עם ישראל, זהו שנאמר "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם", אשרי הוא מי שמתקן לה דירה נאה בלבו, וכלים נאים באיברים שלו, ואשה נאה שהיא נשמתו, שבשבילה שורה השכינה העליונה, שהיא נשמת כל חי עליו, והקדוש ברוך הוא הוא "שבת" באחד, "וינפש", באחד בשכינה העליונה הוא "שבת" עליהם, ובשכינה התחתונה הוא "וינפש" עליהם, ונותן להם נפשות יתרות.

**הה"ד כו' לדרתם - ר"ל, לשון {כד ע"ב} דירה: דבגינה - ר"ל, בשביל הנשמה שהיא מבינה: איהו וינפש כו' - דנפשין מסט' דמלכות, וז"ש ויהיב לון כו':**

דאינון (תהלים מה טז) בתולות אחריה רעותיה דקא אתיין עמה וכמה מלאכים ממנן ומשמשיין דילהון קא אתיין עמהון דאינון ע' דתליין מן זכור ושמור ודא איהו ויכל"ו כליל שבעין ותריין ואתקריאו אלין נפשות אושפיון בגין דלא שריין בישראל אלא ביום השבת וכד נפיק שבת כלהו חזרין לאתרייהו:

שאותן בתולות אחריה רעותיה, שבאות עמה, וכמה מלאכים ממונים ומשרתים שלהם באים עמם, שהם שבעים שתלויים מן זכור ושמור, וזהו "ויכלו", כולל שבעים ושתיים, ונקראות הנפשות הללו אורחים, מכיון שלא שורות עם ישראל אלא ביום השבת, וכשיוצאת שבת כולן חוזרות למקומן.

**ע' דתליין כו' - שזכור ושמור הן ו"ק ומלכות (לעיל כג ע"א), ז' ספירות, כל א' מעשר, וכללא דילהון ת"ת ומלכות הרי הם ע"ב: ואתקריאו אלין כו' - ר"ל, דלכך הכנסת שבת הוא הכנסת אורחים כמ"ש בגמ' (שבת קיט ע"א) אלו מקלעי ר' יוחנן כו'<sup>57</sup> וכן אמר לקמן מאן דמקבל אורחין כו':**

ונשמתין דאינון מסטרא דשכינתא עלאה אתקריאו אפרוחין ונפשיין מסטרא דשכינתא תתאה אקרון ביצים ודא איהו רזא דהפורס סכת שלום עלינו אימא עלאה דאיהי סכת שלום דמסכך עליהו ושלום עמה דאתמר ביה הנני נותן לו את בריתי שלום (במדבר כה יב) ואית סוכה לתתא כ"ו ה"ס דאיהו יאהדונה"י סוכת שלום כו"ס ת' דאיהו תפארת בהוא זמנא יהון בגין ברשותא דקודשא בריך הוא וקלא נפיק ויימא (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים מיד

והנשמות שהם מצדה של השכינה העליונה נקראו אפרוחים, ונפשות שמצד השכינה התחתונה נקראים ביצים, וזהו הסוד של (ברכת ק"ש של ערבית של שבת וי"ט) "הפורס סוכת שלום עלינו", האם העליונה שהיא סוכת שלום, שסוככת עליהם ושלום עמה, שנאמר בו "הנני נותן לו את בריתי שלום". ויש סוכה למטה, כ"ו ה"ס, שהוא יאהדונה"י, סוכת שלום, כוס ת' שהוא תפארת, באותו הזמן יהיו הבנים ברשותו של הקדוש ברוך הוא, וקול יצא ויאמר "לא תקח האם על הבנים", מיד שיוצא זכור ושמור של שבת, ויבא הלילה של יום הראשון של שבת, קול שני יוצא "שלח

- מאיר התיקון -

<sup>57</sup> ז"ל: רבי אמי ורבי אסי מכתפי ועיילי מכתפי ונפקי אמרי אילו איקלע לן רבי יוחנן מי לא מכתפינן קמיה.

תשלח".  
דנפיק זכור ושמור דשבת וייתי ליליא דיומא  
קמא דשבתא קלא תניינא נפיק שלח תשלח:

**ושלום עמה** - ר"ל, דלכך אמר סכת שלום, והיא מלך שהשלום שלו<sup>58</sup>, והן שבת כידוע, שכינתא עילאה מסט' דצדיק מלמטה למעלה, (ב) צדיק מלמעלה למטה<sup>59</sup>: ואית סוכה כו' - והיא מלכות שנקראת ג"כ שבת, מסט' לת"ת ו"ק היא השביעי כנ"ל שבת וינפש: כ"ו ה"ס - ר"ל, אותיות סוכה, והן בתו"מ, ונכלל ביסוד, וז"ש סוכת שלום<sup>60</sup>: כוס ת' - ר"ל, אותיות סוכת, שמלכות נקראת כוס (זהר ח"ג רעג ע"ב), גי' אלהים, ת' ת"ת, ושלום כולל אותם:

ועוד "כי יקרא קן צפור לפניך", זו סוכה שהיא האם העליונה. "בכל עץ", זהו שנאמר "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר". אפרוחים, אלו שבעת ימי הסכות, או ביצים שבהם עושים שבע הקפות, וסוד הדבר "נקבה תסובב גבר". זה סוד "והחזיקו שבע נשים באיש אחד", זה הקב"ה ושכינה.

ותו (דברים כב ו) כי יקרא קן צפור לפניך דא סוכה דאיהי אימא עלאה בכל עץ הה"ד (ויקרא כג ז) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר אפרוחים אלין שבעת ימי הסכות או ביצים דבהון עבדין שבע הקפות ורזא דמלה נקבה תסובב גבר (ירמיה לא כא) דא רזא והחזיקו שבע נשים באיש אחד (ישעיה ד א) דא קודשא בריך הוא ושכינתא:

**בכל עץ כו' - ר"ל, מלכות: ז' הקפות - ממלכות שבה, ז"ס שבע ארצות** (ע' זהר ח"א לט ע"ב, ועי' ס"י פ"ד מט"ו):

"פרי עץ הדר" האם התחתונה, עץ הוא לולב ל"ו ל"ב נתיבות שהוא אתרוג, וצריך לנענע בו לששה צדדים, ארבע רוחות ומעלה ומטה, לעורר עליו ו'. ושלשה נענועים לכל צד עולים שמונה עשר, וצריך ארבע פעמים שמונה עשר, ואחד בנטילת לולב, ואחד (נ"א שנים) באנא ה', ושני אחרים בהודו לה', התחלה וסוף. ובנענועים הללו הם משפילים ממעלה למטה את שבעים ושתיים האומות. ואחר שמנצחים אותם אומרים אנ"י וה"ו הושיעה נא פעמיים, שהם וא"ו מן וה"ו אנ"י וה"ו, מן ויס"ע ויב"א וי"ט, באותו הזמן "לא תקח האם על הבנים".

פרי עץ הדר אימא תתאה עץ איהו לול"ב ל"ו ל"ב נתיבות דאיהו אתרוג וצריך לנענעא ביה לשת סטרין ארבע רוחין ועילא ותתא לאתערא עליה ו' ותלת נענועין לכל סטרא סלקין ח"י וצריך ארבע זמנין ח"י חד בנטילת לולב וחד (נ"א ותרין)<sup>61</sup> באנא ה' תרין אחרנין בהודו לה' תחלה וסוף ובאלין נענועין אינון משפילין מעילא לתתא לשבעין ותרין פלחי כוכביא<sup>62</sup> ולבתר דנצחי לון אמרי אנ"י וה"ו הושיעה נא תרין זמנין דאינון ו"ו מן וה"ו אנ"י וה"ו מן ויס"ע ויב"א וי"ט בההוא זמנא לא תקח האם על הבנים (דברים כב ו):

– מאיר התיקון –

<sup>58</sup> עי' ז"ח סג ע"א: שלום דדכורא אשתמודע דכר בגיניהו איהו צדיק. ואקרי מלכא עילאה בגיניה, מלך שהשלום שלו. ובג"כ, כל תושבחתא דשיר השירים, למלכא דשלמא כולא דיליה, וייחודא דקא מתייחד כולא, באתר דא איהו. בגין דאיהו נטיל כל תיאובתא דכל שייפין, וכל עינוגין, וכל כיסופין עילאין, וכניש כולא לגויה.

תרגום: אבל השלום שהזכר נודע זכר בשבילו הוא הצדיק שנקרא (ונקרא) המלך העליון בשבילו מלך שהשלום שלו ומשום כך כל התשבחת של שיר השירים למלך שהשלום כלו שלו והיחוד שהכל מתייחד הוא במקום הזה משום שהוא נוטל כל תשוקת כל האיברים וכל הענוגים וכל הכסופים העליונים ומכנס הכל לתוכו.

<sup>59</sup> שבת הוא נגד המלכות (עי' תיקו"ז תיקון מ"ח צה ע"ב ורע"מ פנחס רמג ע"ב ורנז ע"א) וכמ"ש הרב בשער המצוות (פ' בהר), (כללים ח"א פג ע"ד), אמנם הוא רק על ידי הבינה כמש"כ הלש"ו שם ועוד בח"ב נב ע"ב.

<sup>60</sup> עי' זהר ח"ג קטו ע"ב ששלום היא כינוי למידת היסוד.

<sup>61</sup> נמחק צמנטובל וזגר"א.

<sup>62</sup> "פלחי כוכביא" נמחק צמנטובל, ובמקומו איתא "אומין".

**עץ איהו לולב** - ר"ל, ופרי שלו הוא אתרוג, וז"ש דאיהו אתרוג, ר"ל שז"ש בכל עץ, בכל מלכות דנפקא מעץ: **וצריך כו'** - ור"ל, דאפרוחים וביצים הם תו"מ מסט' דסוכה, ובכל עץ הוא תו"מ מסט' דאתרוג: **ותלת נענועין כו'** - נגד ששה הויו"ת<sup>63</sup> מג' אותיות בו"ק ח"י אותיות, והן כלולים בד' מקומות חגת"ס, ע"ב נגד ע' דתליין מזכור ושמור כנ"ל: **לשבעין ותרין כו'** - זה לעומת זה (קהלת ז יד), בז"ס הטומאה ודו"נ דכליל, והן שבעים בני שם (וחם ויפת לבד נמרוד, ונכתב שם) להודיע גבורתו. וז"ש (בראשית י ח) וכוש ילד, ולא כתיב בין הבנים, ואדרום וישמעאל, דעל ישמעאל נאמר לגוי, וכן יעקב ועשו שנאמר (בראשית כה כג) שני גוים כו', ויעקב אינו נחשב כמו"ש (במדבר כג ט) הן עם כו', וישמעאל ועשו כוללים אותן כידוע<sup>64</sup>: **דאינון וא"ו מן וה"ו אנ"י וה"ו** - ר"ל, ר"ת של אלו השלשה שמות הוא וא"ו, ואני הראשון הוא אני וא"ו<sup>65</sup>, שהן תו"מ כולל {כד ע"ג} ע"ב שמות כנ"ל, ולכך אומרים ב"פ אני כו' משום ר"ת הנ"ל<sup>66</sup>:

ביצים הם מצד של אופנים, האפרוחים מצד של הנער מטטרו"ן, הבנים מצד של הכסא שהיא סוכת שלום שהיא הקן של השכינה, שהאם העליונה מקננת בכסא בשלש הספירות העליונות, העמוד האמצעי כולל שש ספירות שמקננות במטטרו"ן, האם התחתונה מקננת באופן, שנאמר בו "והנה אופן אחד בארץ".

(כד ע"ב) ביצים אינון מסטרא דאופנים אפרוחים מסטרא דנער מטטרו"ן בנים מסטרא דכרסיא דאיהי סכת שלום דאיהי קנא דשכינתא דאימא עלאה מקננא בכרסיא<sup>67</sup> בתלת ספירן עלאין עמודא דאמצעיתא [יט ע"א] כליל שית ספירן מקננן במטטרו"ן<sup>68</sup> אימא תתאה מקננא באופן<sup>69</sup> דאתמר ביה (יחזקאל א טו) והנה אופן אחד בארץ:

ועוד שכינה מצד הכסא נקראת נשר, ומצד של נער יונה, ומהצד של אופן צפור, והשכינה "דמות אדם להנה".

ועוד שכינתא מסטרא דנער יונה ומסטרא דאופן צפור ושכינתא דמות אדם להנה (שם אה):

ועוד "שלח תשלח", בא וראה יש מלאך הממונה על העופות שהן נפשות שנקראות צפורים וסנדלפ"ן שמו. ובזמן שישראל מקיימים את המצוה הזו, והאם הולכת מגורשת, והבנים צועקים, הוא מלמד זכות על העופות שלו, ויאמר לקדוש ברוך הוא,

ועוד שלח תשלח (דברים כב ז) תא חזי מלאכא אית דממונא על עופין דאינון נפשין דאתקריאו צפריין וסנדלפון שמייה ובזמנא דישאל מקיימי האי פקודא ואזלת אימא מתתרכא ובנין צווחין איהו אולף זכו על עופין

ועוד שכינה מצד הכסא נקראת נשר, ומצד של נער יונה, ומהצד של אופן צפור, והשכינה "דמות אדם להנה".

– מאיר התיקון –

<sup>63</sup> אדצ"ל יה"ו.

<sup>64</sup> עי' לקמן פד ע"ד.

<sup>65</sup> עי' תז"ח ט ע"א: חסד דכליל ע"ב שמהן דאנון כללא דילהון והו אני והו. ועיי"ש טז ע"ב: תלת שמהן אנון בויסע ויבא ויט ואנון וה"ו אנ"י וה"ו ורישי תבין דילהון וא"ו ימא באמצעיתא א' אלף בינה ותשכח לה ובתקפא דתרין וי"ן אלין בקע שמשא רקיעין ועביד בהון י"ב אורחין ברקיע דאתמר בה ואתה תשמע השמים.

<sup>66</sup> עי' לקמן עא ע"ד ד"ה ואתפליג, ויהל אור ח"ג יט ע"א.

<sup>67</sup> עי' דע"ה ח"ב קטו ע"ג ז"ל: משום שכל הקבלה הזה הרי הוא ע"י המסך שהוא מהבינה כנז', לכן אמרו בינה מקננא בכורסייא, ומשום שהבינה הנה יש בה הארת אור דהכתר והחכמה ג"כ, כי הרי הג"ר הם נחשבין לאחד, לכך אמרו בלשון התיקונים שם, והוא בתיקון ו' (כד רע"ב) אימא עלאה מקננא בכרסייא בתלת ספירן עלאין.

ועי' שם עוד מש"כ באריכות מדף קטז ע"א ועד ע"ג, שם מבאר הלש"ו את היות "אימא מקנן בכורסייא" בכמה פנים הוב"ד במלואים אות ג.

<sup>68</sup> עי' לש"ו דע"ה ח"ב קטו ע"ד שמתעם זה רק ו"ק מתגלים בעולם היצירה. וזהו טעם הדבר שבשם הוי"ה ב"ה אשר בכללות העולמות עולם היצירה הוא כנגד אות ו' דהשם, כי שם הגילוי הוא מהר"ק בלבד.

ועיי"ש קיח ע"ב, שו"ק דנוק' דאצילות המאירים ביצירה ואור המלכות שבה אינם ניכרים שם מחמת אור הו"ק, ובבחינת שרגא בטיהרא. והג"ר שבה אינם מתגלים שם כלל.

<sup>69</sup> עי' לש"ו הקדו"ש פט ע"א, שלאחר התיקון דמעשה בראשית מקננא המלכות בעולם העשיה הנקרא אופן. ועי' מלואים אות ד.

דיליה ויימא לקודשא בריך הוא והא כתיב בך  
(תהלים קמה ט) ורחמיו על כל מעשיו אמאי גזירת  
על האי עופא דאתרכת מקינה וכן מטטרו"ן  
אוליף זכו על עופין דיליה דאינון רוחין דפרחין  
בבני נשא דמכרסיא אינון נשמתין ומהאי חיה  
רוחין ומאופן נפשיין ואינון בבריאה יצירה  
עשייה:

בשבת וימים טובים נחתין עלייהו נשמתין  
ורוחין ונפשיין בארח אצילות דאינון רוחא  
דקדושא מעשר ספירין וכל ממנא אוליף זכו על  
עופין דיליה דאינון נשמתין דפרחין בבני נשא  
ובזמנא דישראל מקיימין האי פקודא כל ממנא  
אוליף זכו על עופין דיליה וקודשא בריך הוא  
מה עביד כניש לכל היילין דיליה ויימא וכי כל  
ממנא דעופי דלתתא אוליף זכו על עופין דיליה  
דממנא עלייהו ולית בכו מאן דאוליף זכו על  
בני דאינון בני בכורי ישראל (שמות ד כב) ועל  
שכינתא דאיהי בגלותא דקנא דילה דאיהי  
ירושלם חרבא ובני בגלותא תחות יד פלחי  
כוכביא ולית מאן דבעי עלייהו רחמי ויוליף זכו  
עלייהו בההוא זמנא צווח קודשא בריך הוא  
ואמר למעני למעני אעשה (ישעיה מח יא) ואעשה  
למען שמי (יחזקאל כ יד) ובדא יתער רחמי על  
שכינתיה ועל בניו דבגלותא:

**מיו"ד ספירן - שת"ת כולל ו"ק, ובינה כולל ג"ס הראשונות, ומלכות. נר"ן: כל ממנא אוליף  
זכו על עופין - ר"ל, עופות ממש שבעוה"ז, וז"ש וקב"ה כו':**

קם רבי אלעזר ואמר, והרי קודם שגלו  
ישראל והשכינה, במה היו מקיימים שלוח  
הקן. אמר לו רבי שמעון, בני, כדי לעורר  
רחמים על אותן נפשות ורוחות ונשמות  
שהיו הולכות בגלגול, מגורשות מגופיהם  
שנחרבו, שעליהם נאמר שהקדוש ברוך הוא  
היה בונה עולמות ומחריבן (קה"ר פ"ג ס'  
יד), שנשאר חרבות גופותיהם מהם,  
ומניעות הברכות למעלה גרמה "ונהר יחרב  
ויבש", וכך פרשוהו נחרב בית ראשון "והארץ  
היתה תהו ובהו", נחרב בית שני "וחשך על  
פני תהום". ובשביל הנשמות האלה שנבראו  
קודם שנברא העולם ואין להם גופות כדי  
לעורר עליהם רחמים, היו מקיימים את  
המצוה הזו. אמר לו אבא, אם כן תלמיד  
חכם שהוא מצד המחשבה, שנאמר בו  
ישראל עלה במחשבה להבראת (ב"ר פ"א ס'  
ד). התורה הזו היא בן לתלמיד חכם, אם כן  
למה אשתו צריכה יבום, שהרי בעלי המשנה  
לא חילקו בין תלמידי חכמים לשאר בני  
אדם. אמר לו בני ודאי צריכה יבום לנשמות

והרי נאמר בך "ורחמיו על כל מעשיו", למה  
גזרת על העוף הזה שנתגרשה מקנה. וכן  
מטטרו"ן מלמד זכות על העופות שלו, שהן  
רוחות שפורחות בבני האדם. שמהכסא הם  
נשמות, ומהחיה הזו רוחות, ומהאופן  
נפשות, והם בבריאה יצירה עשייה.

בשבת וימים טובים יורדות עליהם  
נשמות ורוחות ונפשות בדרך אצילות, שהם  
רוח הקודש מעשר ספירות, וכל ממונה  
מלמד זכות על העופות שלו, שהם נשמות  
שפורחות בבני אדם. ובזמן שישראל  
מקיימים מצוה זו, כל ממונה מלמד זכות על  
העופות שלו, ומה עושה הקדוש ברוך הוא,  
הוא מכניס את כל חילותיו ויאמר, וכי כל  
ממונה של העופות שלמטה מלמד זכות על  
העופות שלו שהוא ממונה עליהם, ואין בכם  
מי שילמד זכות על בני שהם "בני בכורי  
ישראל", ועל השכינה שהיא בגלות, שהקן  
שלה הוא ירושלים חרבה, ובניו בגלות תחת  
יד עובדי כוכבים, ואין מי שמבקש עליהם  
רחמים וילמד עליהם זכות, באותו זמן צועק  
הקדוש ברוך הוא ואומר "למעני למעני  
אעשה", "ואעשה למען שמי", ובזה יתעוררו  
רחמים על שכינתו ועל בניו בגלות.

הללו שהולכות ערומות מששת ימי אורייתא איהי בן לתלמיד חכם אם כן אתתא בראשית.  
 דיליה אמאי צריכה יבום דהא לא שוו אפרשותא מארי מתניתין לתלמיד חכם משאר בני נשא אמר ליה ברי ודאי צריכה יבום לאלין נשמתין דאזלין ערטילאין משית יומי בראשית:

**אתחרב בית ראשון כו' - והן ב' ההי"ן, וכן בנשמתא ב' גלגולים, שהיא נע ונד למצוא גלגול שלישי שלא תתחרב, כמ"ש (איוב לג כט) הן כל אלה כו', דוגמת בית שלישי: ובגין אלין נשמתין כו' - ר"ל, בשביל הנשמות הנ"ל, ולכך רמוזים במעשה בראשית, דאתבריאן קדם כו', וכן לכך רמוזים בתי מקדשים שם, וכל זה בשביל שלא קיימו פרו ורבו, שהוא ונהר יסוד כו'<sup>70</sup>, כידוע<sup>71</sup>: א"כ ת"ח כו' - ר"ל, דיבום הוא בשביל נשמת המת שלא קיים פרו ורבו, שיבוא בגלגול (מבנה) [מבינה] כידוע, ות"ח הוא מסטרא דחכמה, ותורה מסטרא דת"ת הוא בנו, ואין צריך לחזור בגלגול: א"ל ברי כו' - שיש נשמות שאינן מתוקנין, והן יבואו באשתו בגלגול:**

אמר לו והרי נאמר "לא יחליפנו ולא ימיר אותו וגו'", וכי האשה הזו שהיא קדש קדשים תהיה קן למי שאינו ממינה, שהרי נאמר "תוצא הארץ נפש חיה למינה", ואין לה הרכבה אלא ממינה. אמר לו, בני, הגלגולים הם סוד של הרכבה, כמו מי שמרכיב עץ שאינו מינו בעץ אחר, כמו מי שמרכיבים עצים זה עם זה. אבל העיקר של "אם המר ימירנו", צריך שיהיה קדוש בקדוש, שיש עץ מצד הטומאה שהוא רע, ובשבילו נאמר "לא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב", שזהו סוד של צדיק ורע לו רשע וטוב לו (ברכות ז ע"א), אבל "אם המר ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש", ובזה מרכיבים קדש בקדש ומקבלים זה מזה. וסוד הדבר "מקבילות הלולאות" ומין במינו, זהו צדיק וטוב לו, וכשאותה נשמה שהיא קודש אינה מוצאת את מינה, נאמר בה "ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה".

אמר ליה והא כתיב (ויקרא כו י) לא יחליפנו ולא ימיר אותו וגו' וכי האי אתתא דאיהי קדש קדשין תהא קינא למאן דלאו איהו ממינה דהא כתיב (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש חיה למינה ולית לה הרכבה אלא ממינה אמר ליה בני גלגולין אינון רזא דהרכבה<sup>72</sup> כגון מאן דמרכיב אילנא דלאו איהו מיניה באילנא אחרא כגון מאן דמרכיבין אילנין דא בדא אבל עקרא דאם המר ימירנו צריך דיהא קדש בקדש דאילנא אית מסטרא דסאבו דאיהו רע ובגיניה אתמר לא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב דהאי איהו רזא דצדיק ורע לו רשע וטוב לו אבל אם המר ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש ובדא מרכיבין קדש בקדש ומקבלין דין מן דין ורזא [יט ע"ב] דמלא (שמות כו ה) מקבילות הלולאות ומין במינו האי איהו צדיק וטוב לו וכד ההיא נשמתא דאיהי קדש לא אשכחת מינה אתמר בה (בראשית ח ט) ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה:

**למאן דלאו כו' - ר"ל, שהוא אינו צדיק: רזא דהרכבה - ר"ל, כל הגלגולים כל א' בגוף אחר, והגוף אחר ע"כ שלא ממין הגוף הראשון, ואפילו שניהם צדיקים: איהו רזא דצדיק כו' - ר"ל, אם היה בגוף הראשון רשע ועכשיו צדיק, {כד ע"ד} הוא צדיק ורע לו, שמשלמין לו על גלגול ראשון, ולהיפך רשע וטוב לו: אבל אם המיר כו' - ר"ל, דבגלגולין יש צדיק ורשע ורשע וצדיק כנ"ל, אבל במצות יבום באשתו של ת"ח, לא יהיה אלא קודש בקודש, שת"ח היה ראוי (לבא) [לבעול], וממירין אותו תמורת הת"ח כנ"ל, וזה לא ימיר כו', והיה הוא כו':**

- מאיר התיקון -

<sup>70</sup> היינו נהר שהוא בחי' יסוד.

<sup>71</sup> שעה"פ בלק.

<sup>72</sup> עי' תז"ח בדברי רבינו בסוף דף לח והיה כאן הכוונה שמרכיבים בו רוחא קדמאה שהניח בה לסייעו (לש"ו).

והכי רזא דקן צפור דאתמר בה (דברים כב ז)  
שלח תשלח את האם ואזלא מנדדא מן קנה הן  
כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר (איוב לז  
כט) לקבל תלת שלוחים דיונה וכד אשכחת  
אתר לשריא תמן אתמר בה (בראשית ה יב) ולא  
יספה שוב אליו עוד מאי עוד למיתי זמנא  
אחרא בהרכבה:

וכך סוד של קן צפור שנאמר בה "שלח  
תשלח את האם", והולכת נודדת מקנה. "והן  
כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר",  
כנגד שלשה שלוחים של היונה, וכשמוצאת  
מקום לשרות שם, נאמר בה "ולא יספה שוב  
אליו עוד", מהו עוד להביא זמן אחר  
בהרכבה.

**וכד אשכחת אתר - ר"ל, וזה שילוח היונה שלשה פעמים מן התיבה :**

ובגין דא שלוח הקן בכל עופין קדישין איהו  
דאינון נשמתין דאזלין מתתרכין לאתערא  
רחמי עליהו ומה כתיב בהו (תהלים פד ד) גם  
צפור מצאה בית דא גלגולא קדמאה דאיהו  
נפש ודרור קן לה (שם) דא גלגולא תניינא  
דרוחא<sup>73</sup> אשר שתה אפרוחיה (שם) דא גלגולא  
תליתאה דנשמתא דגלגולא דילה את  
מזבחותיך ה' צבאות (שם) ובגין דא שלח  
תשלח לקבל נפש ורוח את האם לרבות  
נשמתא דאתמר בה ובפשעיקם שלחה אמכם  
(ישעיה נ א) את האם את אתא לרבות גלגולא  
תליתאה:

ולכן שלוח הקן הוא בכל העופות  
הקדושים שהם נשמות שהולכות מגורשות  
לעורר עליהם רחמים. ומה נאמר בהם "גם  
צפור מצאה בית", זהו גלגול ראשון שהוא  
נפש, "ודרור קן לה", זהו הגלגול השני של  
הרוח, "אשר שתה אפרוחיה", זהו גלגול  
שלישי של הנשמה דבגלגול שלה "את  
מזבחותך ה' צבאות". ולכן "שלח תשלח"  
כנגד נפש ורוח, "את האם" לרבות הנשמה,  
שנאמר בה "ובפשעיקם שולחה אמכם", "את  
האם" "את" בא לרבות גלגול שלישי.

**ודרור קן לה - ר"ל, קן של הדרור שהן ו"ק: וגלגולי דיליה את מזבחותיך ה' צבאות - ר"ל,**  
דאז הוא נשמתא מסטרא דילה, דזה מזבחותיך, ב' מזבחות, ע"ד מזבח הפנימי שהוא בינה,  
ושם השם<sup>74</sup> צבאות כידוע<sup>75</sup>: **האם לרבות נשמתא כו' -** שהיא אַם של רוח ונפש כידוע<sup>76</sup>: **דאתמר**  
**בה כו' -** כידוע, בעת שהאדם חוטא מסתלק הנשמה ולא נשאר אלא רוח ונפש<sup>77</sup>: **את לרבות כו'**  
**- ר"ל, שלא תטעה שהאם היא כלולה באלו ב' שילוחין, כמ"ש (דברים כב ז) שלח תשלח את האם,**  
**לכך נאמר "את", שלוח שלישי:**

ובגין דא מאן דמקבלין אושפיוזין דאינון  
נשמתין יתירין דאינון מרכיבין עלייהו בערב  
שבת באנפין צהובין (בגופין נהירין) בחדוה  
בענוגא בהאי עלמא כד נשמתא ורוחא ונפשא  
נפיק מן גופיה מהאי עלמא הכי מקבלין לון  
בעלמא דאתי ואתמר בהון (תהלים פד ד) גם  
צפור מצאה בית וכו' זכאה איהו מאן דמקבל  
אורחין ברעו שלים כאילו מקבל אפי שכינתא  
דבמדה דמדד בר נש בה מודדין ליה אתא רבי  
אלעזר בריה ונשיק ידוי ואשתטחו ליה כל

ולכן מי שמקבלים אורחים שהם נשמות  
יתרות, שהם מרכיבים עליהם בערב שבת  
בפנים מאירות (כגופות מאירים), בשמחה  
ובענוג בעולם הזה. כשהנשמה והרוח והנפש  
יוצאות מן הגוף מהעולם הזה, כך מקבלים  
אותם בעולם הבא, ונאמר בהם "גם צפור  
מצאה בית וכו'", אשרי הוא מי שמקבל  
אורחים ברצון שלם, כאלו מקבל פני שכינה,  
שבמדה שאדם מודד, בה מודדים לו. בא רבי  
אלעזר בנו ונשיק ידיו, והשתטחו לו כל  
החברים, ואמרו לו, אלו לא באנו לעולם  
אלא לשמוע הדברים הללו דיי.

- מאיר התיקון -

<sup>73</sup> עי' סוף תיקון כו (לש"ו).

<sup>74</sup> נדצ"ל הו"ה.

<sup>75</sup> עי' שער מאמרי רשב"י יט ע"א, ז"ל, הנה"י של הבינה נקראים ה' צבאות. והם מתפשטין  
ונמשכין בתוך ז"א.

<sup>76</sup> עי' זהר ח"ג רצ ע"א.

<sup>77</sup> עי' אריכות במילואים אות ה.

חבריא ואמרו ליה אילו לא אתינא לעלמא  
אלא למשמע מלין אלין די:

ובג"ד - חוזר למעלה, דיהיב לון נפשין כו': ואתמר בהון גם כו' - ר"ל, בנר"ן שלו, שלא  
יצטרך לבוא בגלגול: דבמדה כו' - דבקבלת אורחין אושפיזין הנ"ל, {כה ע"א} דמקבלין לנר"ן  
שלו:

אדהכי הא אליהו קא נחית מעילא בכמה  
חיילין דנשמתינ וכמה מלאכיא סוחרניה  
ושכינתא (כה ע"א) עלאה עטרה על כלהו שויא  
כתר בריש כל צדיק בההוא זמנא קלא אתער  
באילנא דלעילא בנגונא וכמה עופין דנשמתינ  
שריין תמן בענפוי הה"ד (דניאל ד ה) רבא אילנא  
ותקיף וכו' ויימא הכי רבי רבי אנת הוא אילנא  
דרבא ותקיף באורייתא בענפין דילך דאינון  
איבריין קדישין כמה עופין שריין תמן דנשמתינ  
קדישין כנוונא דלעילא דאתמר ביה ובענפוי  
ידורן צפרי שמיא (שם ט) וכמה בני נשא לתתא  
יתפרנסון מהאי חבורא דילך כד אתגליא  
לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא ובגיניה  
וקראתם דרור בארץ וגו' (ויקרא כה ט):

בינתיים הרי אליהו יורד מלמעלה עם  
כמה חיילות של נשמות וכמה מלאכים  
סביבו, והשכינה העליונה עטרה על כולם,  
שם אותו כתר בראש כל צדיק, באותו זמן  
התעורר קול בעץ שלמעלה בנגון, וכמה  
עופות של נשמות שורות שם בענפים שלו,  
זהו שנאמר "רבה אילנא ותקיף" [גדל האילן  
והתחזק] וכו', ויאמר כן רבי, רבי אתה הוא  
עץ שגדול וחזק בתורה, בענפים שלך שהם  
איברים קדושים, כמה עופות שורים שם,  
שנשמות קדושות כדוגמא שלמעלה שנאמר  
בו "ובענפוי ידורן צפרי שמיא" [ובענפוי  
יקננו עופות השמים], וכמה בני אדם למטה  
יתפרנסו מהחבור הזה שלך, כשיתגלה למטה  
בדור האחרון בסוף הימים, ובגללו "וקראתם  
דרור בארץ וגו'".

ובגיניה וקראתם כו' - שיגלו<sup>78</sup> ע"י לימוד הזוהר:

פתח אליהו ואמר כד נפיק<sup>79</sup> שבתא ויומין  
טבין וישראל אינון תחות ממשלה דסמאל  
ושבעין ממנן דיליה ודחקין לישראל קלא נפיק  
מן שמיא לגביה ויימא הכי יר"א בש"ת ודא  
בראשית יהא לך כסופא מן שמיא ודא  
(בראשית):

פתח אליהו ואמר כשיוצאת שבת וימים  
טובים וישראל הם תחת ממשלת סמאל  
ושבעים ממונים, ודחקים את ישראל, קול  
יוצא מהשמים אליו ויאמר כך, יר"א בש"ת,  
וזה בראשית, תהיה לך בושה מן השמים  
וזה (בראשית).

פתח אליהו כו' - נ"ל דג' תיקונין כאן, ירא בושא א', ירא שמים ב', ראש בית ג', והם תיקון ו'  
ז' ח', כי תיקון ו' לא נתפרש עדיין כלל מלת בראשית, כי כל זה היה הקדמה, שאמר לעיל מיד  
דנפיק כו', ותיקון השביעי שייך לששי, ובתיקון ח' ב' תיקונים, בו ח' וט'<sup>80</sup>, וז"ש ירא בש"ת ודא  
בראשית יהא לך כו' ודא בראשית, ר"ל של ירא שמים, והולך ומפרש שניהם, בתחלה מפרש  
הראשון, וז"ש בראשית ירא בש"ת וי ליה כו':

- מאיר התיקון -

<sup>78</sup> נדצ"ל שיגאלו.

<sup>79</sup> נחית (אור יקר).

<sup>80</sup> צ"ל ז' וח' (לש"ו).

א. עי' זו"ח : ת"ח לקבל אינון שבעה זכאין פקיד קב"ה באורייתא לקרבא קרבן מוסף בשבע זמנין בשתא בגין לאוספא להו עדונין ותפנוקין מבי מלכא דישבעון אבהן בקדמיתא ובתר כן בנין ואינון ז' זמנין ולא יתיר.

בשבתא לקבל צדיק יסוד עולם דאקרי כל ואקרי שבת לאוספא ליה עדונין ממוחא סתימאה וברישי ירחא לקבל כנסת ישראל דאתקריאת סיהרא.

ובט"ו יומא לירחא קדמאה לקביל אברהם אבוהון דאחיד במדת החסד ואקרי ראשון ובעצרת דבחדש הג' דאתייהבת ביה אורייתא בשבעה קולות לקביל יעקב דאיהו תליתאי לאבהן ואחיד בקול קול יעקב ובראש השנה לקביל יצחק דאתיליד ביה ואנן מדכרינן ביה עקדת יצחק ואיהו יומא דדינא לקבל מדת הדין דאחיד בה.

ביום הכפורים לקביל משה דקביל קב"ה ביה צלותיה וחס על ישראל ואהדר ליה לוחי אורייתא בחג הסכות לקביל אהרן דבזכותיה הוו אזלין שבעה עננין דחפן על ישראל כסוכות ובג"כ אינון עבדין סוכה וכל אורייתא כמה רזין עילאין סתימין בה וכד אלין שבעה מתוספין בברכאן כל עלמא בשלימו סגיא.

תרגום: בא וראה כנגד אותם שבעה צדיקים צוה הקדוש ברוך הוא בתורה להקריב קרבן מוסף בשבע פעמים בשנה כדי להוסיף להם תפנוקים ועדונים מבית המלך שישבעו אבות בראשונה ואחר כך בנים והם שבע פעמים ולא יותר.

בשבת כנגד צדיק יסוד עולם שנקרא כל ונקרא שבת להוסיף לו עדונים מן המח הנסתר ובראש חדש כנגד כנסת ישראל שנקראת לבנה.

וביום ט"ו לחדש הראשון כנגד אברהם אביהם שאחוז במדת החסד ונקרא ראשון ובעצרת שבחדש השלישי שנתנה בו תורה בשבעה קולות כנגד יעקב שהוא שלישי לאבות ואחוז בקל קול יעקב ובראש השנה כנגד יצחק שנולד בו ואנו מזכירים בו את עקדת יצחק והוא יום הדין כנגד מדת הדין שאחוז בה.

ביום הכפורים כנגד משה שהקדוש ברוך הוא קבל בו את תפלתו וחס על ישראל והחזיר לו את לוחות התורה בחג הסכות כנגד אהרן שבזכותו היו הולכים שבעה עננים שכסו על ישראל כמו סכות ומשום כך הם עושים סכה וכל התורה כמה סודות עליונים נסתרים בה וכשהשבעה הללו מתוספים בברכות כל העולם בשלמות רבה.

ב. עי' זהר ח"א ריח ע"א: כל דוכתא ודוכתא פתחין<sup>81</sup> פתיחן לשבעין עלמין<sup>82</sup> וכל עלמא ועלמא אתפתח לשבעין רהיטין<sup>83</sup> וכל רהיטא ורהיטא אתפתח לשבעין כתרין עלאין<sup>84</sup> ומתמן אתפתחו ארחין לעתיקא סתימאה דכלא<sup>85</sup> למחמי בההוא נעימותא עלאה דנהרא ומהניא לכלא. תרגום: בכל מקום ומקום פתוחים פתחים לשבעים עולמות, וכל עולם ועולם נפתח לשבעים רצים, וכל רץ ורץ נפתח לשבעים כתרים עליונים, ומשם נפתחו דרכים לעתיק. נסתם הכל, לראות באותה נעימות עליונה שמאירה ומהנה לכל.

ג. א) דהוא קאי על המלכות דאצילות, ונקרא אימא עילאה כי עיקרה הוא באצילות, והיא מקנא בכרסייא בתלת ספירין עילאין, שכן היא מתפשטת בהג"ר דבריאה לנשמה ומוחין בהם, והוא סוד הכסא למלכות דאצילות, הרי היא עצמה בבחינת האדם היושב על הכסא.

ב) הוא קאי על האימא עילאה ממש, הרי היא בינה דאצילות. אמנם אין הכוונה לבינה עצמה, אלא רק על התבונה, והיא מתפשטת דרך הז"א דאצילות, ונוגעת במסך אשר על הבריאה

– מאיר התיקון –

<sup>81</sup> צנועות להאיר מאור הנמשך מע' עלמין שהם במלכות הכלולה מז' וז' מעשר וכל מקום כלול מע' מאורות הנזכרים (אור יקר).

<sup>82</sup> הם ז' קצוות דז"א בסוד אמרתי עולם חסד יבנה (מ"מ).

<sup>83</sup> הם ז' מדות ממש שאורם רץ למלכות (אור יקר). היא הבינה בסוד בהרטים בשקתות המים שהם נה"י דאימא (מ"מ).

<sup>84</sup> בבינה (אור יקר). הם ז' קצוות דאבא שהם עליונים על כולם (מ"מ).

<sup>85</sup> מתוך אורחין אלו בא השפע מהכתר אל הבינה ומשם לז' מדות ומשם למלכות ומשם למקום ר"ש וכל זה בסוד נשמתו (אור יקר). פי' הוא א"א שהוא סתום בתוך אר"א וזר"ן (מ"מ).

ומאירה בבריאה דרך מסך. וכ"ז נעשה בכח והארת כל הכח"ב דאצילות הנכללין בה, ולכן אמרו שהיא מקננא בבריאה בתלת ספירין עילאין, אמנם רק אורה ניכר ולא אורם. אמנם הענין הזה אינו תדירי, אלא רק בעת צורך השפע להוליד נשמות דמלאכים. אמנם יש פנים בדבר זה שהם תדיריים והיינו הפן השלישי וכדלהלן.

ג) אחרי שמתלבשת התבונה בז"א דאצילות, היא משתתפת עם המלכות אשר על ידה מתנהגות עולמות ב"ע, ומאירות בג"ר שלה בבריאה, ובז"ק שלה ביצירה, ובמלכות שלה בעשיה. והנה עוד הבנה איתא בג' ספירין עילאין, שכן אורות הכח"ב דאצילות מתנוצצים בג"ר דתבונה המשתתפים עם המלכות להאיר בבריאה, ומתלבשים בג"ר שבכל פרצוף מה' הפרצופים דבריאה, אשר שם הוא סוד הכסא. ובסוד הכסא אשר בג"ר דכל א' מהם יורדים המלכיות דכל פרצופי האצילות, בסוד האדם היושב על הכסא, וכו'.

ו) והנה האריז"ל בשער השמות כתב שג"ר דעולם הבריאה מאירין, ואילו אור הז"ת אינו ניכר. ואומר כי לכן אמרו בתיקונים ג' ספירין עילאין מקננן בבריאה. ואין הכוונה שהם לבדם מאירים, אלא שע"י הארתם אין אור הז"ת ניכר. הג"ר האלה הם הג"ר של י' הספ"י דנוק' דז"א שבבריאה. ובעולם היצירה אין מתגלים כי אם אורות ו"ק שלה. ואומר כי זהו שאמרו בתיקונים ו' ספירין מקננן במט"ט. בעולם העשיה אין מתגלה כי אם המלכות דנוק' דז"א. ואומר כי זהו שאמרו בתיקונים שם אימא תתאה מקננא באופן.

ז) הנפש של בריאה נמשכת ע"י הכאת י' כלים דאצילות במסך הבריאה, ומהם התנוצצו י' ניצוצות ואורות דרך המסך, ונתהווה הנפש ל"י הכלים של הבריאה. וכן הדבר, שכן מהכאת י' הכלים דנוק' דאצילות נעשה הנפש ל"י הכלים דנוק' של הבריאה, וכן עד"ז הוא ביצירה ובעשיה, אלא שבבריאה הוא נעשה מהכאת חלקי הפנימיות דהכלים, ביצירה הוא נעשה מהכאת החלקים האמצעיים דהכלים, ובעשיה הוא נעשה מהכאת החלקים החיצוניים דהכלים. ומהכאת י' הכלים דז"א דאצילות נעשה הנפש ל"י הכלים דז"א דבי"ע, מהפנימיים לבריאה, מהאמצעיים ליצירה, ומהחיצוניים לעשיה. וכן הוא עד"ז בהנפש דאו"א וא"א של ב"ע, שהוא נעשה מהכאת י' הכלים דאו"א, וא"א של אצילות נעשה מחלקי הפנימיות והאמצעיות והחיצוניות שבהם.

ד. ועי' דע"ה ח"ב קטו ע"ד: שכן עד"ז הוא בעולם העשיה, אשר שם הוא הה' אחרונה דהשם הויה ב"ה הכולל את כל העולמות, הנה ישנם שם ג"כ בחי' נרנח"י דאלהות הנמשך מהי' ספ"י דאצילות, ואותן הנרנח"י הם הי' ספ"י דאלהות שבהעשיה הנמשכים שם דרך המסך אשר בין היצירה להעשיה, ואותו המסך הנה הוא מהלבוש היותר חיצון דהמלכות דהיצירה בהארת הז"א דיצירה, ומתפשט אותו הלבוש היותר חיצון דהמלכות מתחת היצירה בבחי' נעל, והוא קרקע היצירה וגג העשיה, והוא מסך בין היצירה להעשיה, ודרך אותו המסך מקבל העשיה את הנרנח"י דהאלהות שבה, שהם הי' ספ"י דאלהות. ומשום שכל קבלת העשיה הוא רק דרך המלכות, שהיא ה' תתאה, לכן אמרו בתיקונים (תיקון ו' דף כד רע"ב) אימא תתאה מקננא באופן. והנה קודם המיעוט, היה כל הנרנח"י דהעשיה אשר בבחי' האלהות שבה, שהם הי' ספ"י שבה, הנה היו הם רק מההתנוצצות אור החיצוניות דהמלכיות דהי' ספ"י דהאצילות. ואחר המיעוט היו מהחיצוניות דהמלכיות עצמן אשר האירו ונתפשטו דרך כל המסכים הנז'. והנה משום שכל קבלת העשיה הוא מבחי' ה' תתאה כנז', לכן אין גילוי לכל פרצופי דהעשיה יותר מבחי' ג' גו ג'. והיינו כי הא"א דעשיה הוא בבחי' ג' גו ג' נה"י כלילן בחג"ת וכמו שהוא ביצירה וכנ"ל. ואבא הוא עומד בעשיה רק בבחי' נקודה אחת לבד, כי א"א שהוא הכתר, שהוא כלל כל הג"ר, עומד הוא ג' גו ג' כמו שהוא בכללותו כלול מג'. ואבא שהוא חכמה י' של שם, עומד הוא ג"כ בכללותו, והוא רק בבחי' נקודה אחת. ואימא וזו"ן עומדים הם בעשיה ג"כ בגילוי ג' גו ג', ור"ל חג"ת כלולין בנה"י, ואינם מתגלים רק בבחי' נה"י לבד, כי הנה"י הם שייכים כולם להמלכות, וכנודע בסוד ג' עדרי צאן רובצים עליה (בראשית כט ב). ומשום שבהעשיה הוא שליטת דהמלכות, כי אימא תתאה מקננא באופן כנז', לכן עומדים כולם בגילוי הנה"י, כי הנה"י הם ידידה שהם מתגלים בה ומאירים בה.

ועי' שם ח"ב קיח ע"ג שבעולם העשיה מלכות דאצילות אינה מאירה כי אם בספירה העשירית שבה, הרי היא המלכות הפרטית שבה בלבד.

ה. עי' יהל אור ח"א יא ע"ג וז"ל, בכל עולם שמים וארץ והן נפש של ההיכלות כי הנפש בארץ כידוע ונהורין הן הנפש של ההיכלות והחיות ואופנים הן תולדות הרוחין ונהורין וכולם תחת הנהורין ועיקר הנפש הוא הנהורין וכן בארץ הזה וד"ל והרוחין הן באוירא של ההיכלות והרוחין הן רוח של ההיכלות ועד כאן הן גבול עולם הפירוד אבל מנשמה ולמעלה הוא אלקות כידוע בכל עולמות ביי"ע, אפילו בארץ הזו התחונה, ואפילו באדם הנשמה שלו למעלה חלק אלוך ממעל, והענין כי ה' פרצופים א"א או"א זו"נ שהן ע"ס הן בכל עולם ועולם, וכן בנשמת האדם נרנח"י, וג"ר אין מושגין כלל וכלל בכל עולם ועולם, והתחלת העולם אינו אלא מזו"נ, והן נקראין עולם, כמ"ש עולם חסד יבנה. וכן האדם נפש ורוח, וכן פרצופי אדם זו"נ, דו"נ, וג"ר של האדם אינן כלל בעולם הזה, והן בשמים וכו', כמ"ש בז"ח וס"י כי נפש בארץ לכן תשוב אל הארץ בקבר ורוח באוירא לכן הרוח מתלבש באוירא דג"ע והנשמה בשמים והיא צרורה תחת כסא הכבוד שהן הרקיעין כמ"ש לעיל ואף שהם ה' מדריגות הן רק ג' כי כל ג"ר חשובין כא' ואין מתפרדין כידוע לכן אין נחשבין רק נר"נ, וכן הספירות רק א"א זו"נ כידוע בינה כולל ג"ר, והאדם במקום ז"א כידוע, וג"ר אינן מושגין אף לז"א, כמ"ש באד"ר על פסוק אלהים הבין דרכה כו' רק ג"ר של ז"א הן תלוין במעשה התחוננים כידוע, והם ג"ר נח"י שמשיג ז"א, וכן באדם נח"י שכללם הנשמה היא ג"ר של הרוח של האדם, אבל הנשמה עצמה שהיא ג"ר עצמן אינן באים באדם כלל, והן אלקות, וז"ס איש האלהים, והן בחטאי האדם מסתלקין בסוד המוחין, וכן ט' תחתונות של הנפש מחכמה ולמטה, רק שג"ר של הרוח עולין למעלה ואין פגם נוגע בהם, רק סילוקן מאדם בסוד שיחת לו לא כו', אבל תשעה תחתונות של הנפש יורדין לקלי', ואין נשאר רק כתר שלה, שהיא מלכות של רוח כידוע. בכל כתר שהיא בחי' מלכות עולם שלפניו, והוא עטרת היסוד דכורא שלכן נקרא עטרת כידוע, וראשיתה מחכמה ולמטה כולה יכול להסתלק שלכן כל החטאים והעונשים נזכרים בנפש ונפש כי תחטא והאבדתי את הנפש כו' וסוד האבדון לקליפה וכן הכרת כשכל הט' בחי' מסתלקים אז ונכרתה הנפש מלפני, ע"כ.